

Cs-30.

150691

ILLETMÉNYSZABÁLYZAT

A M. KIR. CSENDŐRSÉG SZÁMÁRA

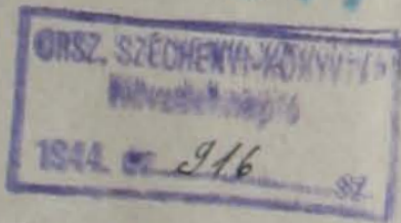
I—V. RÉSZ

H I V A T A L O S K I A D Á S

BUDAPEST, 1943.

150.691

ILLETMÉNYSZABÁLYZAT

A M. KIR. CSENDŐRSÉG SZÁMÁRA

I. RÉSZ

**RANGOSZTÁLYBA SOROLÓ HAVIDÍJASOK
ÉS CSALÁDTAGJAIK ILLETMÉNYEI**

B e v e z e t ő r e n d e l k e z é s

Ebben a szabályzatban a m. kir. csendőrség személyeinek és családtagjainak illetményei vannak meghatározva.

Más utasításnak vagy rendeletnek illetményekre vonatkozó intézkedései a csendőrség személyeire nem mértékadóak.

Ebben a szabályzatban foglaltakat csak belügyminiszteri rendelet helyesbítheti.

A szabályzatban foglaltak betartásáért az illetmények folyósítására hivatott gazdasági tisztek anyagi és erkölcsi felelőséget viselnek. Ha egyes intézkedések felől kétségek támadnak, a kerületi parancsnokságnak alárendelt szervek a gazdaság-közigazgatási hivataltól, a gazdaság-közigazgatási hivatal és a központi szervek pedig a belügyminisztertől kérjenek útbaigazítást.

Ez a szabályzat öt részre oszlik: az

I. RÉSZ

a rangosztályba soroló havidíjasok és családtagjaik illetményét, a

II. RÉSZ

a legénységi személyek és családtagjaik illetményét, a

III. RÉSZ

valamennyi csendőr személy részére a szolgálati utazások (szolgálatteljesítésük) alkalmával felszámítható illetményeiket, a

IV. RÉSZ

az elhelyezési, berendezési, felszerelési költségeket, továbbá az egyéb anyagjárándóságokat és végül a szolgálati lovakkal kapcsolatos kiadásokat, ellátmányokat, átalányilletményeket, beszerzéseket és az egyéb különös költségeket, az

V. RÉSZ

a csendőrségnél alkalmazott polgári személyek (állami rendszerű altisztek és állami rendszerű kiegészítő szolgák, valamint egyéb alkalmazottak) illetményeire vonatkozó határozmányokat tartalmazza.

Az utasításban előforduló gyűjtőfogalmak jelentése:

1. *Havidíjasok*: a havidíjat élvező rangosztályba soroló személyek (tisztek, tisztjelöltek),

2. *Havizsoldosok*: a havizsoldot élvező legénységi személyek.

3. *Legénység*: alhadnagytól próbacsendőrig bezárólag.

4. *Tiszthelyettesek*: a legénységi személyek közül az alhadnagy, főtörzsőrmester, törzsőrmester és őrmester rendfokozatuak.

5. *Tisztetek*: a legénységi személyek közül a csendőr és próbacsendőr rendfokozatuak.

6. „Csendőr“ alatt ott, ahol rendfokozat feltüntetve nincs, a havizsoldot élvező összes legénységi személyeket értjük.

TARTALOM

Bevezető rendelkezés

	oldal		oldal
I. RÉSZ			
Rangosztályba soroló havidíjasok és családtagjaik illetményei			
ELSŐ FEJEZET			
Rendszeres illetmények			
1. §. Havidíj	7	20. §. Betegek illetményei	33
2. §. Csendőrségi pótdíj	8	21. §. Elmebetegek illetményei	33
3. §. Korpótdíj	9	22. §. Fegyelmi és vizsgálati fogságban lévő, becsületügyi vagy bűnvádi eljárás alatt álló, továbbá jogerősen szabadságvesztés büntetésre ítélt havidíjasok illetményei	34
4. §. Tisztiszolga váltság	9	23. §. Megszököttek, vagy önkényesen eltávozottak, továbbá eltűntek illetményei	36
5. §. Családi pótlék	9	24. §. Rendfokozatukról leköszöntek illetményei	36
6. §. Lak-, istálló-, kocsiszín- és bútorbér	16	25. §. Hadifogságból visszatértek illetményei	36
MÁSODIK FEJEZET			
Különös illetmények			
7. §. Lótápiletmény	23	ÖTÖDIK FEJEZET	
8. §. Lóápoló illetmény	24	Illetményutólagok, illetéktelen felvételek megtérítése, illetményelvonások	
9. §. Ruházati járulék	24	26. §. Illetményutólagok igénylése és az illetéktelen felvételek megtérítése	37
10. §. Működési pótdíj	24	27. §. Illetményelvonások kincstári. vagy magántartozások törlesztésére és egyéb célokra	38
11. §. Tanpótdíj	25	28. §. Nyugdíjjárulék	40
12. §. Vitézségi érempótdíj	26	29. §. Szabadságdíj	40
13. §. Sérülési pótdíj	26	HATODIK FEJEZET	
14. §. Kórházi (gyógyfürdőkórházi, szanatóriumi) ápolásra, valamint gyógyszerekre való igény	26	Havidíjasok családtagjainak illetményei	
HARMADIK FEJEZET			
Próbaszolgálaton lévők, létszámfeletti és nyugállományból szolgálattételre behívottak illetményei			
15. §. Próbaszolgálaton lévők illetményei	29	30. §. Lakilletmény	41
16. §. Nyugállományból szolgálattételre behívottak illetményei	30	31. §. Kórházi (gyógyfürdőkórházi, szanatóriumi) ápolásra, valamint gyógyszerekre való igény	41
NEGYEDIK FEJEZET			
Különleges alkalommal járó illetmények			
17. §. Vezényelték illetményei	31	32. §. Elmebeteg havidíjasok családtagjainak eltartása	42
18. §. Áthelyezettek illetményei	32	33. §. Vizsgálati fogságban lévő családtagok illetményei	42
19. §. Szabadságoltak illetményei	32	34. §. Hadifogságba került havidíjasok családtagjainak illetménye	42
		35. §. Utiköltség illetmények	43
		36. §. Temetési járulék	43
		37. §. Elhalt havidíjasok özvegyeinek, vagy árváinak illetményei	43

E L S Ő F E J E Z E T.

RENDSZERES ILLETMÉNYEK.

1. §. Havidíj.

1. A rangosztályba soroló havidíjasok nyugilletménybe beszámító *havidíjban* részesülnek.

A havidíj rendfokozathoz mért pénzbeli alapilletmény.

2. Az említettek havidíja a következő:

Rangosztály	Rendfokozat	Havidíjfokozat	A havidíj		A csendőrségi pótdíj *		A havidíj és csendőrségi pótdíj együttes		Megjegyzés
			kiszabata pengő						
			havonta	évente	havonta	évente	havonta	évente	
III.	Altábornagy	.	1450 —	17 400	174	2 088	1624 —	19 488	* A csendőrségi pótdíjra vonatkozó határozványokat a 2. §. tartalmazza.
IV.	Vezérőrnagy	.	1220 —	14 640	144	1 728	1364 —	16 368	
V.	Ezredes	1	950 —	11 400	168	2 016	1118 —	13 416	
		2	890 —	10 680	125	1 500	1015 —	12 180	
VI.	Alezredes	1	670 —	8 040	195	2 340	865 —	10 380	
		2	575 —	6 900	208	2 496	783 —	9 396	
VII.	Őrnagy	1	560 —	6 720	192	2 304	752 —	9 024	
		2	505 —	6 060	197	2 364	702 —	8 424	
VIII.	Százados	1	470 —	5 640	184	2 208	654 —	7 608	
		2	420 —	5 040	174	2 088	594 —	7 128	
		3	385 —	4 620	168	2 016	553 —	6 636	
IX.	Főhadnagy	1	360 —	4 320	132	1 584	492 —	5 904	
		2	335 —	4 020	118	1 416	453 —	5 436	
		3	300 —	3 600	128	1 536	428 —	5 136	
X.	Hadnagy	.	285 —	3 420	102	1 224	387 —	4 644	
XI.	Zászlós	.	255 —	3 060	88	1 056	343 —	4 116	

3. A havidíjra az illető rendfokozatba való kinevezés ad igényt.

4. A kinevezés alkalmával a havidíjas a rendfokozatára megállapított legalacsonyabb fokozatú havidíjat kapja.

Magasabb havidíjfokozatba sorolás időpontját a honvédelmi miniszter esetről-esetre állapítja meg.

5. A havidíj a kinevezés napjától illetékes.

Ha a kinevezés napja nincs megjelölve, a Legfelsőbb elhatározás, a rendelettel kinevezetteknel pedig a kinevező rendelet keltét kell a kinevezés napjául tekinteni.

6. A havidíjat egyenlő havi részletekben kell kifizetni.

A havidíj egy hónapra eső részletét a hónap első napján előre kell az igényjogosultnak kifizetni.

Ha a kinevezés napja nem esik a hónap

elsejére, úgy a kinevezés napjától a hónap végéig esedékes havidíjként — a kinevezés napját is betudva — a hónap hátralevő minden egyes napjára, a hónapokat 30 nappal számítva, a havidíj 1/30-ad részét kell előre kifizetni.

A rangfenntartással mellőzötteknek, akik későbbi időszakban fenntartott ranggal lépnek elő, az új rendfokozatuknak megfelelő összes rendszeres illetmények különbözetét visszamenően attól a naptól kezdve kell folyósítani, amely nappal kinevezték őket. Egyéb illetmények különbözetére nincs igényük.*

7. A havidíj élvezete ama hónap utolsó napjával végződik, amelyben a havidíjas

bármilyen módon fogyatékbba jut. Börtönbüntetés és lefokozás esetében az ítélet jogerőre emelkedése napján.

Az illetményszerűen felvett vagy az illetékesség szerint esedékessé vált havidíj, minden körülmények között az illetményre jogosult tulajdona marad.

2. §. Csendőrségi pótdíj.

8. A csendőrség tényleges szolgálatot teljesítő havidíjasainak a nyugilletménybe beszámítható csendőrségi pótdíj illetékes.**

A csendőrségi pótdíj a szolgálati időtől függetlenül a havidíjfokozathoz igazodik.

9. Kiszabata a következő:

Rang- osztály	Rendfokozat	Havidíj- fokozat	Kiszabat		Megjegyzés
			havi	évi	
			p e n g ő		
III.	Altábornagy	.	174	2.088	
IV.	Vezérőrnagy	.	144	1.728	
V.	Ezredes	1.	168	2.016	
		2.	125	1.500	
VI.	Alezredes	1.	195	2.340	
		2.	208	2.496	
VII.	Őrnagy	1.	192	2.304	
		2.	197	2.364	
VIII.	Százados	1.	184	2.208	
		2.	174	2.088	
		3.	168	2.016	
IX.	Főhadnagy	1.	132	1.584	
		2.	118	1.416	
		3.	128	1.536	
X.	Hadnagy	.	102	1.224	
XI.	Zászlós	.	88	1.056	

* A tényleges szolgálatot teljesítők illetményeit a hó utolsó napján kell folyósítani, ha az illetményekre igénytadó következő hó elseje vasárnapra, ünnepnapra vagy katonai szünnapra esik. Ha pedig mind a következő hó első, mind az előző hó utolsó napja vasárnap, ünnepnap vagy katonai szünnap, az illetményeket az előző hó utolsó foglalkozási napján kell kifizetni.

** A csendőrségi pótdíj csak azoknál számít nyugdíjba, akiket:

a) a szolgálatban valósággal eltöltött negyven év után, vagy

b) életük hatvanadik évének betöltése után, vagy

c) mint mindennemű szolgálatra alkalmatlankat felülvizsgálat útján helyeztek nyugállományba.

10. A csendőrségi pótdíjra való igény kezdetére, végére és a felvétel módjára az 1. §. 3., 4., 5., 6. és 7. pontjaiban foglaltak mérvadók.

3. §. Korpótdíj.

11. A VI., VII. és VIII. rangosztályú havidíjasoknak rangosztályukban töltött hosszabb szolgálat után a nyugdíjilletménybe beszámítható korpótdíj illetékes.*

A korpótdíj a VI. és VII. rangosztályokban két fokozatú, a VIII. rangosztályban egy fokozatú.

12. Kiszabata a következő:

13. A korpótdíjat esetenként a honvé-

havidíjjal (ténylegességi illetményekre való különbözettel) egyidejűen kezdődik.

14. A korpótdíj oszthatatlan havi illetmény, amelyet a havidíjjal együtt az arra fennálló alapelvek szerint kell folyósítani.

15. A korpótdíj élvezete megszűnik:

a) a tényleges állományból való fogyaszték esetén a havidíjjal együtt;

b) kinevezés esetén a kinevezés havának végével, ha pedig a kinevezés a hó első napjára esik, az előző hó utolsó napján.

4. §. Tisztiszolga váltság.

16. Minden tényleges állományú rangosztályba soroló havidíjasnak — tisztiszolga helyett — váltságra van igénye.

Rangosztály	Rendfokozat	Korpótdíjfokozat	Kiszabat		Megjegyzés
			havi	évi	
			p e n g ő		
VI.	Alezredes	1.	50	600	
		2.	30	360	
VII.	Örnagy	1.	30	360	
		2.	25	300	
VIII.	Százados	1.	25	300	

delmi miniszter ítéli oda; élvezete az odaítélés napjával, ha pedig az nem esik a hó elsejére, a következő hó elsejével veszi kezdetét.

A korpótdíj odaitélése a VI. és VII. rangosztályokban a 2. fokozatú korpótdíjra ad igényt; az 1. fokozatú korpótdíj csak a 2. fokozatú korpótdíj élvezetének betöltött második éve után következő hó 1-én válik illetékesé.

A tényleges állományba való újbóli felvétel esetén a korpótdíj élvezete azoknál a rangosztályba soroló havidíjasoknál, akik már korpótdíj élvezetében állottak, a

szolga helyett — váltságra van igénye.

Tisztiszolga helyett váltság illetékes a csendőrségnél szolgálatot teljesítő orvosok, hadbírák és állatorvosok részére is.

17. A tisztiszolga váltság kiszabata:

havi 13.60 P,
évi 163.20 P.

A tisztiszolga váltság oszthatatlan es havonta előre kell kifizetni. A hó folyamán kinevezetteknek is teljes összegében illetékes.

18. A tisztiszolga váltság kezdetére és végére a havidíjra érvényes határozványok mérvadók. (1. §. 3., 5., 7. pont.)

5. §. Családi pótlék.

19. A rangosztályba soroló havidíjasok családtagjaik után az alább megjelölt korlátok között havonként előre kifizetendő családi pótléket kapnak.

A családi pótlék a családfő illetménye.

* A korpótdíj csak azoknál számít nyugdíjba, akiket

a) a szolgálatban valósággal eltöltött negyven év után, vagy

b) életük hatvanadik évének betöltése után, vagy

c) mint mindennemű szolgálatra alkalmatlanokat felülvizsgálat útján helyeztek nyugállományba.

azt neki kell kifizetni; a családjához való esetleges továbbításáról a családfő tartozik gondoskodni.

20. A családi pótlék összege az arra igényjogosult családtagoknál:

a) a törvényes feleség után havi 60 P, évi 720 P;

b) az első két gyermek után egyenkint havi 60 P, egy évre 720 P;

c) a harmadik gyermek után havi 70 P, egy évre 840 P;

d) a negyedik gyermek után havi 80 P, egy évre 960 P;

e) az ötödik és ötön felüli gyermekek után egyenkint havi 90 P, egy évre 1080 P;

f) egyéb családtag (törvényes édesanya, édesanya, teljes árvaságra jutott szülőtlén unoka) után havi 12 P, egy évre 144 P;

g) az újszülött gyermek után a születés hónapjára — *első havi családi pótlék címén* a születésnek kellő időben történt bejelentése esetén — a családfő annak a családi pótléknak ötszörös összegére tarthat igényt, mint amilyen összegű családi pótlék a családfőt, a családi pótlékban részesülő gyermekek számának és sorrendjének figyelembevételével, az újszülött után meg fogja illetni.*

21. A családi pótlék illetékes:

a) az után a családfővel közös háztartásban, egy fedél alatt élő törvényes feleség után, akivel a havidíjas nősülési engedéllyel kötött házasságot, ha a feleségnek a családi pótlék havi összegét elérő bármilyen keresete, nyugdíja vagy más járandósága nincs. Alkalmi kereset stb. e szempontból nem jön számításba.

A közös háztartásban élő, állami vagy a nyugellátás szempontjából az állammal viszonyosságban álló hatóságnál, hivatalnál, intézetnél vagy intézménynél stb. tényleges szolgálatban álló vagy azoktól ellátásban részesülő feleség után családi pótlék nem jár.

* Az újszülött után ily módon megszabott első havi családi pótlék összege magában foglalja, a családfőt az újszülött gyermek után, az első hónapra egyébként megillető egyszeri családi pótlékot is.

A különélő feleség után nem illetékes a családi pótlék még akkor sem, ha a férj a feleség eltartásáról egyébként gondoskodik, illetőleg ha a férj tartásdíj fizetésére van kötelezve.

Közös háztartásban együttélés megszűnésének nem lehet tekinteni, ha a férj hadba vonul, hosszabb ideig vezényelve van; ha áthelyezés esetén a lakáshiány, a gyermekek iskoláztatása vagy egyéb családi okok miatt családját új állomáshelyére átköltöztetni nem tudja vagy ha a feleség rokonaihoz, ismerőseihez stb.-hez megy, továbbá, ha huzamosabb ideig kórházban van gyógykezelés alatt;

b) az előírt feltételeknek megfelelő ellátatlan törvényes vagy törvényesített édes vagy mostoha gyermek mindegyike után a 20. pont b)–e) alpontjaiban megállapított kiszabatok szerint.

A családi pótlékot a megkívánt feltételeknek megfelelő törvényes vagy törvényesített édes gyermek után akkor is folyósítani kell, ha ez a gyermek nem is él az igényjogosulttal közös háztartásban (pl. válófélben levő, közös háztartásban nem élő feleségnél, vagy rokonnál, ismerősnél tartózkodik, esetleg idegenek eltartásában vagy nevelőintézetben fizetéses helyen van).

Ha az a (nevelt, örökbefogadott) gyermek, aki után a jelen § 30. pontja alapján méltányossági alapon engedélyeztek családi pótlékot, a családi pótlékra igényjogosultnak harmadik, negyedik, ötödik vagy ötön felüli gyermeke, utána a családi pótlékot a jelen §. 20. pont c)–e) alpontjaiban megállapított összegben kell folyósítani.

Ha a családi pótlék szempontjából tekintetbe jövő gyermekek számában, akik után a családfő családi pótlékot kap, változás áll be, a családi pótlékok összegét újból meg kell állapítani olyképpen, hogy az első két gyermek után a jelen §. 20. pont b) alpont, a harmadik gyermek után a 20. pont c) alpont, a negyedik gyermek után a 20. pont d) alpont, az ötödik és ötön felüli gyermekek után pedig a 20.

pont e) alpont szerint járó családi pótlékot kell folyósítani.

c) A jelen §. 30. pontjának b) és c) alpontjaiban említett „egyéb“ családtagok (törvényes édesanya, édesapja, teljes árvaságra jutott szülőtlen unoka) után méltányossági alapon külön belügyminiszteri engedéllyel az e §. 20. pont f) alpontjában megállapított kiszabattal szerint.

22. A családi pótlék a rangosztályba soroló havidíjasok ellátatlan gyermekei után a 24. életévük betöltéséig jár.

23. A gyermeket a családi pótlék szempontjából ellátottnak kell tekinteni:

a) ha a gyermek a közszolgálat bármely ágában, vagy a magánszolgálatban pénzbeli vagy természetbeni javadalommal egybekötött alkalmazást nyert — állandó, vagy ideiglenes (óradíjas) minőségben is —, de csak abban az esetben, ha ennek a pénzbeli javadalomnak az összege, illetőleg a természetbeni javadalomának az értéke a havi 100 pengőt eléri vagy meghaladja;

b) ha a gyermek kolostorba vagy zárdába ünnepélyes fogadalmat tett szerzetesül, vagy ünnepélyes fogadalmat tett apácául belép;

c) ha a gyermek nyilvános polgári tanintézetben, katonai tanintézetben vagy bármilyen ellátási vagy nevelőintézetben olyan ingyenes helyen van, amelynek havi értéke a 100 pengőt eléri, vagy meghaladja;

d) ha a gyermek olyan alapítványt élvez, vagy olyan alapítványi helyen van, amelynek havi értéke a havi 100 pengőt eléri vagy meghaladja;

e) ha a gyermek iskolai vagy tanulmányi olyan ösztöndíjat élvez, amelynek egy hónapra eső összege a havi 100 pengőt eléri vagy meghaladja;*

f) ha a gyermeket kereskedelmi, ipari vagy más vállalat, illetőleg kereskedő,

* A közszolgálati alkalmazott gyermeke, aki az államtól, vagy az állami üzemektől ösztöndíj-szabályzat alapján tanulmányi ösztöndíjban részesül, a családi pótlék szempontjából nem tekinthető ellátottnak akkor sem, ha a tanulmányi ösztöndíj egy hónapra eső összege a 100 pengőt eléri vagy meghaladja.

iparos, vagy művész, növendék, tanonc vagy inas minőségben alkalmazza, de csak abban az esetben, ha a tanonc, illetve alkalmazott összes fenntartási szükségleteit a munkaadó ellenszolgáltatás nélkül fedezi;

g) ha a gyermek önálló ipari vagy más foglalkozást folytat, de csak akkor, ha ebből eredő jövedelme a havi 100 pengőt eléri vagy meghaladja;

h) ha a gyermek katonai illetményekben részesül, azaz havidíj vagy zsold élvezete mellett tényleges szolgálatba lép, de csak abban az esetben, ha illetményének egy hónapra eső összege és a természetbeni járandóságok öszértéke a havi 100 pengőt eléri vagy meghaladja;* **

i) ha a fiúgyermek megnősül vagy a leánygyermek férjhez megy;

j) ha a mostoha gyermek elhalt édesatyjának a közszolgálat bármely ágában viselt alkalmaztatása után nevelési járulékot kap.

A nevelési járulék vagy a családi pótlék közül elvileg a nagyobb összegűnek illetékességét kell megállapítani.

A családi pótlékról vagy nevelési járulékról az e járandóság felvételére igényjogosult személy mondhat le;

k) ha a fenti a), c), d), e), g) és h) pontokban említett forrásokból eredő jövedelem külön-külön alul marad ugyan havi 100 pengőn, de egy és ugyanazon gyermekre nézve a felsorolt pontok alá eső esetek közül egyidejűen kettő vagy több áll be s az ezekből eredő jövedelem együttes értéke vagy összege a havi 100 pengőt eléri vagy meghaladja.

Ha azonban a c) pont alatt említett

* A 2881/II. fő—1937. számú pénzügyminiszteri állásfoglalás szerint a katonai szolgálatra bevonult saját költséges karpaszományos (Sakö) ellátottnak nem tekinthető.

** A 4000/1941. M. E. számú rendelet II. fejezet 5. §. (4) bekezdése értelmében a rendes tényleges katonai szolgálati kötelezettség teljesítésére bevonult gyermeket, családi pótlék szempontjából nem kell ellátottnak tekinteni mindaddig, amíg valóságos tiszthelyettesi (örmeisteri) rendfokozatot nem ér el. Ilyen gyermek után az egyéb feltételek fennállása esetén a családi pótlékot a családfő a gyermek katonai szolgálata alatt is megkapja.

ingyenes hely a *d)* pont alatt említett alapítvány vagy alapítványi hely s az *e)* pont alatt említett ösztöndíj családi természetű, az ilyen ingyenes vagy alapítványi helyen történt elhelyezés, illetőleg az ilyen alapítvány vagy ösztöndíj élvezete — képviseljen bármilyen értéket vagy legyen bármilyen összegű is — nem tekinthető ellátásnak.

Ha valamely tanintézetben (nevelőintézetben) az ingyenes vagy alapítványi hely csak a tanév tartama alatt nyújt ellátást és így a gyermekről a szünet alatt a családfő tartozik gondoskodni, az ilyképpen elhelyezett gyermeket csak abban az esetben kell ellátottnak tekinteni, ha az egész tanévre szóló ellátás értékének egy tizenketted része a 100 pengőt eléri vagy meghaladja.

24. A törvényesen elvált, valamint a csak különélő házastárs gondozása alatt álló gyermek után egyébként illetékes családi pótlék az igényjogosult férjnek jár tekintet nélkül arra, hogy tartásdíj fizetésére kötelezve van-e, vagy sem.

25. Ugyanazon gyermek után akkor is csak egy családi pótlék jár, ha az apa és az anya (mostohaanya) is családi pótlékre igényjogosult alkalmazott. Ilyen esetekben a családi pótléket akkor is az apa részére és az ő állása után kell megállapítani, ha az anya a saját alkalmazása alapján magasabb összegű családi pótlékre tarthat igényt.

26. Családi pótlékre nem tarthatnak igényt a havidíjasok közül azok, akik csak tiszteletdíjban részesülnek, vagy akiket kifejezetten csak meghatározott időre, vagy csak átmeneti szolgálattételre, illetőleg valamely szolgálatnak (munkálatnak) befejezéséig alkalmaznak, továbbá azok, akiknek illetményeit külön szerződések állapítják meg.

Véglegesítés céljából közvetlenül a polgári életből próbaszolgálatra berendelt havidíjas jelölteknek, minthogy alkalmaztatásuk csak ideiglenes, családi pótlékre igényük nincsen.

27. A közös háztartásban élő törvényes

feleség után illetékes családi pótléket annak a hónapnak az elsejétől kell folyósítani, amelyben a férj a házasság megkötését bejelenti.

Gyermek születése esetén, a születésnek 30 napon belül történt bejelentése után az első havi, ötszörös összegű, családi pótlék arra a hónapra jár, amelyben a gyermek született, folytatólagosan pedig havonta a családi pótlék egyszeres összege.

Az újszülött gyermek születésének késedelmes, vagyis 30 nap után történt bejelentése esetén azonban a családi pótléket csak a bejelentés napját követő hó elsejétől kezdve és csak egyszeres összegben lehet felszámítani.

Ha a rangosztályba soroló havidíjas rendfokozatáról önként vagy büntetés folyományaképpen jut legénységi rendfokozatba, az illető, a beállott változás napját követő hónap elsejétől kezdve, csak a legénységi állományú egyének részére megállapított családi pótlékre tarthat igényt.

Újonnan növedékbe vett igényjogosultnak a feleség és gyermek után a családi pótlék, a szolgálat tényleges megkezdésének napját követő hónap elsejétől kezdve illetékes, ha erre igényét bejelenti.

A feleség és gyermekek után már folyósított, de bármely okból beszüntetett családi pótlék, ha arra az illető havidíjasnak újból igénye támad, azt a napot követő hónap elsejétől jár, amely napon megszűnt az ok, amely miatt a családi pótlék beszüntetett.

Ha a jelen pont szerint megkívánt feltétel valamely hónap első napján áll be, a családi pótlék már ettől a naptól kezdve illetékes.

28. Ha az igényjogosult a feleség vagy a gyermek után járó családi pótlékre való igényét vagy a gyermekek után járó családi pótlék összegének felemelését maga után vonó változást késedelmesen jelenti be, akkor a családi pótlék, illetőleg a magasabb összegű családi pótlék, csak a bejelentés napját követő hónap elsejétől kezdve illetékes.

29. Ha egy alkalmazottnak édes gyermeke egy másik alkalmazottnak mostoha

gyermekévé lesz, a gyermek után a családi pótlékot az édesanya részére kell megállapítani akkor is, ha a gyermeket az anya második férjének háztartásába vitte, mert az elvált és újból férjhez ment édesanya a gyermek után megállapított családi pótlékra való igényét az édesatyával szemben bírói úton érvényesítheti s így a mostoha atya igénye is közvetve kielégítést nyerhet.

Ha azonban a gyermek édesatyja már nem él és annak a közszolgálat bármely ágában viselt alkalmazása után a gyermek nevelési járulékból nem részesül vagy ha az édesanya családi pótlékra nem igényjogosult, a mostoha atya részére a családi pótlék mindaddig illetékes, amíg a mostoha gyermekének édesanyjával házassági életközösségben él és a gyermeket saját háztartásában tényleg eltartja.

Az anya elhalálozása esetén a mostoha gyermek után a családi pótlék az esetben illetékes, ha a mostoha atya a gyermeket saját háztartásában továbbra is tényleg eltartja.

30. Méltánylást érdemlő körülmények esetén, ha a vagyoni viszonyok is indokolják, kérelemre a belügyminiszter olyan havidíjas részére is engedélyezhet családi pótlékot, aki illetményeiből vele közös háztartásban élő és saját jövedelemmel nem bíró „*egyéb*“ családtagot tart el.

Egyéb családtagok után engedélyezhető családi pótlékot — méltánylást érdemlő körülmények esetén — csak *egy* alább felsorolt családtag után lehet engedélyezni és pedig az igényjogosultnak:

a) 24 éves életkort már betöltött törvényes vagy törvényesített édes vagy mostoha gyermeke után;

b) törvényes édesatyja vagy édesanyja után;

c) teljes árvaságra jutott, vagyis szülotlen törvényes unokája után;

d) nevelt (örökbefogadott) gyermeke után.*

* A családi pótlék iránt előterjesztendő kérelemnek a következő adatokat kell tartalmaznia:

1. hogy a figyelembevenni kért családtagot minden más támogatás nélkül kizárólag és állandóan a kérelmező maga tartja el és hogy veje közös háztartásban él;

A családi pótlék szempontjából nevelt gyermeknek csak az alkalmazottal vérokonsági viszonyban álló olyan gyermeket tekinthetünk, akinek a szülei már nem élnek vagy ha élnek, tényleg és beigazoltan olyan anyagi viszonyok között vannak, hogy gyermekük eltartására és felnevelésére teljesen képtelenek úgy, hogy a gyermek eltartásáról, gondozásáról és felneveléséről állandóan, kizárólag és minden ellenszolgáltatás nélkül tényleg az alkalmazott és pedig valóban akként gon-

2. hogy a figyelembevenni kért családtag teljesen munka- és keresetképtelen;

3. hogy mind a kérelmező maga, mind felesége, valamint a figyelembevenni kért családtag teljesen vagyontalan;

4. hogy sem a kérelmezőnek magának ténylegességi illetményein felül, sem a figyelembe venni kért családtagnak nincsen külön jövedelme vagy keresete, s hogy ez utóbbi nyugdíjat, kegydíjat, vagy bármely címen ellátást nem élvez;

5. hogy a kérelmező háztartásában nincs más önálló keresetű családtag;

6. hogy a figyelembevenni kért családtagnak más olyan — a kérelmezőnél közelebbi — rokona vagy hozzátartozója nincs, aki az illetőnek eltartására elsősorban lenne kötelezhető.

Az 1., 3., 4., 5., 6. pontban felsorolt feltételeket helyhatósági (községi előljárósági) bizonyítvánnyal kell igazolni. Ezeknek a feltételeknek az igazolását egy bizonyítványba is össze lehet foglalni.

A 2. pont alattiakat külön közhatósági orvosi (honvéd-, csendőrorvosi) bizonyítvánnyal kell igazolni.

Hiányosan, vagy képtelen nem igazolt, valamint a jelen §. 30. pont a)–d) alpontjaiban fel nem sorolt egyéb családtagok után előterjesztett kérvényeket már a közbeeső parancsnokságok kiegészítés végett adják vissza, illetőleg utasítsák el.

A folyamodók érdekében és felesleges iratváltások elkerülése végett — amennyiben a feltételek tényleg fennállanak — célszerű a helyhatósági és orvosi bizonyítványokat a lehetőséghez képest a fenti 1–6. pont szövegezésében megszerkeszteni.

Ha a családi pótlék a 30. pont b) alpontja alapján kérelmeztetnék, célszerű igazolni, hogy a figyelembevenni kért családtagnak (édesatya-nak, édesanyjának) a folyamodón kívül van-e még több gyermeke és ha van, akkor valamilyen vagyoni és kereseti viszonyait helyhatósági bizonyítvánnyal szintén igazolni.

Egyéb családtag után beadott családi pótlék engedélyezése iránti kérvényekhez az illetékes gazdasági hivatalnak egy — a mellékelt minta szerint megszerkesztett — „Jegyzék”-et kell csatolni.

Az ilyen külön engedélyen alapuló családi pótlék a miniszteri rendelet keltét követő hó 1-étől folyósítható.

Különösen gondot kell tehát fordítani arra, hogy az ilyen kérelmek soronkívül intéztessenek el, nehogy a folyamodó, a késedelmes felterjesztés miatt, hátrányt szenvedjen.

5. §. 30. pont lábjegyzetéhez.

J E G Y Z É K

az 1912:XXXV. t.-c. 9. §-a alapján figyelembevenni kért egyéb családtagról.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Folyószám	n e v e	rendfokozata (állása)	családi állapot	az 1912:XXXV. t.-c. 9. §-a alapján (egyéb családtag után) élvez-e családi pótlékot	saját vagyoni (jövedelmi) viszonyai	teleségének vagyoni (jövedelmi) viszonyai	háztartásában van-e önálló keresettel (jövedelemmel) bíró más családtag	n e v e	kora	munka- és keresetképtelenségének foka	a kérelmezőhöz való rokonsági viszonya	van-e más eltartásra köteles és képes rokon	vagyoni, jövedelmi, kereseti viszonyai (nyugdíj, kegydíj stb.)	Ha a figyelembevenni kért családtag a kérelmezőnek apja vagy anyja, úgy igazolandó, hogy ennek a folyamodon kívül van-e még gyermeke (ha van, ez esetben azok vagyoni és kereseti viszonyai is helyhatóságai bizonyítvánnyal igazolandók)	A gazdasági hivatali főnök név-aláírása, amellyel igazolja, hogy az 5., 6., 7., 8., 12., 13., 14. és 15. rovatokban foglalt adatok valódiságáról meggyőződött

Megjegyzés: Itt feltüntetendő, hogy a folyamodó kik után élvez már családi pótlékot.

doskodik, mintha saját édes gyermeke volna.*

Örökbefogadott gyermeknél ellenben a családi pótlék engedélyezéséhez a vérrokonsági viszonyt nem kívánják meg.**

Az olyan egyén részére azonban, aki házasságon kívül született egynél több természetes gyermekét fogadta örökbe, a családi pótlék e gyermekek mindegyike után — tehát egynél több után is — engedélyezhető. Az ilyen személy részére a jelen §. 30. pont 2. bekezdésének a)–d) pontjai alatt felsorolt családtagok után családi pótlék nem engedélyezhető.

Az örökbefogadott gyermek után a családi pótlékot általában a törvényes édes vagy mostoha gyermek részére meghatározott életkorig lehet engedélyezni. Ennél fogva az ilyen gyermek után engedélyezett családi pótlékot, ha annak beszüntetése tekintetében korábbi határidő nincs megállapítva, illetőleg, ha a gyermeket a fennálló rendelkezések értelmében nem lehet ellátottnak tekinteni — a meghatározott életkor betöltését követő hónap első napjától kezdve be kell szüntetni.

31. A családi pótlék az előbbieken megállapított előfeltételek valamelyikének megszűntével ér véget.

A) A feleség, a gyermekek (gyermekek), valamint az „egyéb“ családtag után élvezett családi pótlék megszűnik, ha az igényjogosult:

- a) illetmények nélkül szabadságon van;
- b) a csendőrség kötelékéből elbocsátják, anélkül, hogy részére ellátást állapítottak volna meg;
- c) rendes illetményeit bármely okból megszüntették;
- d) meghalt.

B) A fentemlített eseteken kívül a feleség után a családi pótlék akkor is megszűnik, ha a feleség

* A hadiárva nevelt gyermek után az előirt feltételek mellett az 1912:XXXV. t.-c. 9. §-a alapján engedélyezhető a családi pótlék akkor is, ha az ilyen nevelt gyermek az alkalmazottal nem áll vérrokonsági viszonyban.

** Az alkalmazott, aki hadiárvát fogad örökbe, az ilyen örökbefogadott gyermeke után az édes gyermekekre vonatkozó rendelkezések szerint igényjogosult családi pótlékra.

a) férjével közös háztartásban nem él, tekintet nélkül arra, hogy a közös háztartásban élést melyik házaspár szakította meg;

b) a családi pótlék havi összegét elérő kereset, nyugdíj vagy más járandóság élvezetébe lép;

c) meghal.

A házastársak különülésének kezdeteként azt a napot kell tekinteni, amely nappal a különülés tényleg bekövetkezett. Ha ez a nap pontosan meg nem állapítható és ha a házastársak különülésének kezdő időpontjául a válást kimondó ítéletben korábbi időpont van feltüntetve, mint amely időpontban a különülés tényleg bekövetkezett, a különülés kezdő napjául a bírói ítéletben megjelölt napot kell tekinteni.

C) A gyermek után élvezett családi pótlék akkor is megszűnik, ha a gyermek:

- a) a 22. pontban meghatározott életkort eléri;
- b) a családi pótlék megszűnését maga után vonó ellátás élvezetébe jut (23. p.);
- c) meghal.

32. A családi pótlék szempontjából ellátást élvező gyermek után folyósított családi pótlékot a 23. pont a), c), d), e), f), g), h), k) alpontjaiban felsorolt esetek bekövetkeztével *időlegesen*, a 23. pont b), i), j) alpontjaiban felsorolt többi esetek bekövetkeztével pedig *véglegesen* meg kell szüntetni.

Egyéb családtag után engedélyezett családi pótlék akkor szűnik meg, ha az engedélyezéshez szükséges feltételek valamelyike megszűnik vagy ha az illető családtag meghal.

33. Az időlegesen beszüntetett családi pótlékot az illetékes gazdasági hivatalnak minden külön engedély nélkül újból folyósítani kell, ha az élvezett ellátás az igényjogosult rangosztályába soroló havidíjas gyermekénél a 24. életév betöltése előtt teljesen megszűnik vagy ha az élvezett ellátás összege, illetőleg értéke a fent említett életkor betöltése előtt havi 100 pengő alá csökken.

A folyósított családi pótlékot annak a hónapnak a végével kell megszüntetni,

amelyben a családi pótlékra való jogcím a 23. és 31. pont értelmében megszűnt.

34. A szabadságdíj fizetése mellett engedélyezett szabadság alatt, fegyelmi fogság tartama alatt, továbbá becsületügyi eljárás (fegyelmi eljárás) vagy bűnvádi eljárás alatt a családi pótlék illetékes.

35. A családi pótléket sem kincstári, sem magánkövetelés vagy tartozás fejében nem lehet lefoglalni.

A családi pótlékra való igényt nem lehet átruházni és nem lehet elzálogosítani. A gyermekek után élvezett családi pótlék azonban tartásdíjként, esetleg egész összegében is, végrehajtás alá vonható, de csak oly családtagok után, akik után a bíróság tartásdíjat ítél meg.

36. Azokban a kérdésekben, amelyek a családi pótlékra való igényből erednek, valamint ez igényből folyóan az államkincstárral szemben támasztott követelések tekintetében határozathozatalra — minden más eljárás kizárásával —, az állományilletékes kerületi parancsnokság (központi gazdasági hivatal) és másodfokban a belügyminiszter hivatott.*

6. §. Lak-, istálló-, kocsiszín- és bútorbér.

37. Minden havidíjasnak a beszállásról szóló törvényben megállapított lak-,

* Az igényjogosult havidíjas a feleség és gyermekek után járó családi pótlékra való igényt (21. pont), valamint a 27. pont alapján engedélyezhető családi pótlékban való részesítésére irányuló kérelmét írásban az igazoló okmányokkal felszerelve, az előjáró parancsnoksághoz terjeszti elő. Az előjáró parancsnokság ezt a jelentést ahhoz a gazdasági hivatalhoz továbbítja, amelynek élelmezésébe a kérelmező tartozik. A gazdasági hivatal a bejelentett adatokat és körülményeket felülvizsgálja, azután a családi pótlék folyósítása (odaítélése) iránt a szükséges intézkedéseket megteszi.

A szolgálati vagy családi viszonyban beállott minden olyan változásnál, amely az addig élvezett családi pótlék összegének leszállítását vagy felemelését, illetőleg a családi pótlék megszűnését vonja maga után, az előző bekezdésben foglaltak szerint kell eljárni.

Az e pont alapján teendő mindenféle bejelentés bélyegmentes.

Az adók helytelen vagy a valóságnak meg nem felelő bejelentéséért, valamint a megszűnt igény bejelentésének elmulasztásáért az illető nemcsak fegyelmileg, hanem anyagilag is felelős és az illetéktelenül felvett összegért térítés-köteles.

esetleg istálló- és kocsiszínilletményre van igénye.*

Elsősorban bútorozott, ha ilyen nincs, bútorozatlan természetbeni lakás illetékes. Ha természetbeni lakás nem utalható ki, akkor a mindenkor rendeletileg megállapított — jelenleg az e §-hoz tartozó kimutatásban feltüntetett — lak-, esetleg istálló-, kocsiszínbér, a természetbeni bútor helyett pedig bútorbér jár.

Istállóra (istállóeszközzel és világítással együtt), valamint kocsiszínre vagy, ha ezek a kincstár által rendelkezésre nem bocsáthatók, a mindenkor rendeletileg megállapított istálló-, illetőleg kocsiszínbérre csak azoknak a havidíjasoknak van igényük, akik szolgálati beosztásuknál fogva lovak, illetőleg kocsi tartására jogosultak és ilyet tényleg tartanak.

Tulajdon ló tartására szolgálati beosztásuknál fogva, jogosultak a jelen szabályzat 7. §-ában vannak felsorolva; a kocsik tartását a belügyminiszter rendelettel szabályozza.

Az illetékes lakásokat, istállókat és kocsiszínt elsősorban a kincstár rendelkezésére álló épületekben kell kiutalni (Szut. 116. pont).

A tényleg tartott lovak, illetőleg kocsi után az istálló-, illetőleg kocsiszínbér csak akkor fizethető ki, ha az igényjogosult lova részére lóállás (kocsiszín) nem volt kiutalható.

A természetben rendelkezésre bocsátott istállók berendezésére ugyanazok a berendezési tárgyak illetékesek, amelyek a legénységi istállók részére vannak rendszerítve.

A természetbeni lakás, istálló vagy kocsiszín elvben az illetményszerű (beszállásról szóló törvényben meghatározott) kiszábatban és a szolgálatteljesítés helyéhez lehetőleg közel legyen.

Ha a havidíjas a részére kiutalt illetményszerű vagy annál nagyobb természetbeni lakást bármilyen okból nem foglalná el, lakbért elvileg nem igényelhet és a kiutalt természetbeni lakást a maga javára

* A beszállásról az 1879:XXXVI. és az 1895:XXXIX. t.-c. intézkedik.

nem értékesítheti. Indokolt esetben a belügyminiszter elhatározását lehet kérni.

A természetbeni lakást egészben vagy részben albérletbe adni tilos. Ez alól csak a belügyminiszter adhat felmentést. Rangosztályba soroló havidíjasoknak önkéntes együttlakása azonban albérletnek nem tekinthető.

Az állandó beszállásolásnál a havidíjasok lakásilletménye (L. a beszállásolási törvény a) kimutatását) egységhányadokra oszlik akként, hogy egy szoba 4, egy kamra, egy konyha külön-külön 2, egy padlás, egy fakamra (pince) egyenként 1 egységet képez. Előszoba, fürdőszoba, cseledszoba és árnyékszék külön egységhányadot nem képez.

Minden fűthető vagy fűtőtest beállításával fűthetővé tehető helyiséget — a konyha kivételével — ha legalább egy közvetlen világítású, szabadba nyíló ablaka van és ha abban a lakhatás legszükségesebb bútordarabjai — tehát egy ágy, egy asztal, két szék, egy szekrény és egy ruhafogas — elférnek, 4 egységhányadot képviselő szobának kell tekinteni. Ha a helyiség nem fűthető és abba kémény hiánya miatt fűtőtestet sem lehet beállítani, de az előbb felsorolt tárgyak elhelyezésére alkalmas, tekintet nélkül arra, hogy ablaka a szabadba nyílik-e vagy sem, 2 egységhányadot képviselő kamrának, ha pedig a jelzett legszükségesebb bútorzat abban nem helyezhető el (alapterülete 6 négyzetméternél kevesebb), egységhányadot nem jelentő, vagyis térítés nélküli helyiségnek kell tekinteni.

A havidíjas lakbére a lakásilletmény összegységeinek a számával elosztva adja az egy egységre eső térítményt. Az egy egységre eső térítés a kiutalt helyiség (helyiségek) egységszámával szorozva a természetbeni lakás értékének összegét adja.

Illetményszerűnél kisebb természetbeni lakás kiutalása esetén az illetékes lakbér és a lakás értékösszege között mutatkozó különbözetet az érdekeltnek ki kell fizetni.

Az illetményszerűnél nagyobb természetbeni lakás kiutalása esetén a többletért az érdekelt térítést nem fizet.

A természetbeni lakások kiutalásánál a beköltözködésre, illetve a kiköltözködésre lehetőleg olyan időpontot kell megjelölni, hogy az államkincstárt lakáspénzveszteség ne érje.

A természetbeni lakások kiürítésére és az azokba beköltözés időpontjára a szokásos helyi, illetve a lakbérleti szabályrendeletben előírt rendelkezéseket kell alkalmazni, tekintet nélkül arra, hogy az érdekelt költözködési szabadságot igénybe vesz-e, vagy sem. A lakásokban végzendő helyreállítási munkálatok a kiutalt lakás elfoglalását (beköltözködést) nem hátráltathatják.

A kincstári vagy a kincstár által bérelt épületben lévő természetbeni lakásnak mindazokat a használat alatt előálló helyreállítási költségeit, melyeknek viselésére a magánlakások bérlői általában kötelezve vannak, az tartozik viselni, akinek a természetbeni lakást kiutalták.

Kincstári épületben kiutalt természetbeni lakásokat tisztán, rendben és kifogástalan állapotban kell az érdekelt rendelkezésére bocsátani.

Hogy a felsorolt helyreállítási munkálatok közül melyeket és milyen mértékben kell a tényleges szükséghez képest a kincstár költségén eszközölni, azt bizottság jegyzőkönyvben állapítja meg.

A lakásoknak a fenti módon megállapított helyreállítási költségeit lakásonként egy-egy költségvetési évben 300 pengőig a kerületi parancsnokság, azonfelül a belügyminiszter engedélyezi.

38. Állandó beszállásolásnál laktanyaszerű elhelyezések biztosításáról a belügyminiszter előzetes meghatalmazása alapján a területileg illetékes kerületi parancsnokság gondoskodik.

Ideiglenes (átvonuló) beszállásolásról a beszállásolási törvény értelmében az érdekelt községek (városok) kötelesek gondoskodni.

Ha a csendőrség más tárca kezelésében levő kincstári épületben van elszállásolva, ezért bért nem fizet ugyan, de a javításból és fenntartásból felmerülő költségeket a csendőrségi javadalmaszástól kell fedezni.

Nevezetesen	Lakás és istálló illetmény								Megjegyzés
	szoba	kamra	konyha	padlás	fakamra	lakássegység hányada	istálló hány ló számára	takarmány és nyereg kamra	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
Altábornagy	6	2	1	1	1	32	2	1	
Vezérőrnagy	5	2	1	1	1	28	2	1	
Ezredes	5	1	1	1	1	25	2	1	
Alezredes	4	1	1	1	1	22	2	1	
Őrnagy	4		1	1	1	22	2	1	
Százados	3	1	1	1	1	18	1	1	
Főhadnagy	2		1	1	1	12	1	1	
Hadnagy	2		1	1	1	12	1	1	
Zászlós			1	1	1	8			

39. A helyiségek, amelyeket a csendőrség rangosztályba soroló havidíjasai elszállásolásukra a beszállásolási törvény alapján igényelhetnek, a csatolt kimutatóban vannak felsorolva.

40. Lak-, istálló- és kocsiszínbér csak akkor fizethető, ha az igényjogosultnak szállást (istállót, kocsiszínt) természetben nem utaltak ki.

A lak-, istálló- és kocsiszínbér jelenlegi kiszabását az alábbi kimutatás tünteti fel.

A lakbérek kimérete szempontjából az állomáshelyek 6 lakbérosztályba vannak sorolva. Az egyes állomáshelyeknek lakbérosztályba sorolásánál általában a következő elvek jutnak érvényre:

Törvényhatósági joggal felruházott várost, ha megyeszékhely, nem lehet a 2. lakbérosztálynál, ha nem megyeszékhely, nem lehet a 3. lakbérosztálynál, megyei várost és nagyközséget, ha megyeszékhely, nem lehet a 4. lakbérosztálynál, megyei várost, ha nem megyeszékhely, nem lehet az 5. lakbérosztálynál alacsonyabb lakbérosztályba sorozni.

Ennek az elvnek érvényrejuttatásával az egyes állomáshelyek a következő lakbérosztályokba tartoznak:

Az 1. lakbérosztályba tartozik: Budapest.

A 2. lakbérosztályba tartoznak: Debre-

cen, Győr, Kaposvár, Kassa, Kolozsvár, Komárom, Marosvásárhely, Miskolc, Nagyvárad, Pécs, Sopron, Szatmárnémeti, Szeged, Székesfehérvár, Szolnok, Szombathely, Ungvár és Zombor.

A 3. lakbérosztályba tartoznak: Baja, Eger, Hódmezővásárhely, Kecskemét, Kiskörmend, Máramarossziget, Nyiregyháza, Pestszenterzsébet, Rákospalota, Sátoraljaújhegy, Szabadka, Ujpest és Ujvidék.

A 4. lakbérosztályba tartoznak: Balassagyarmat, Békéscsaba, Beregszász, Beszterce, Budafok, Cegléd, Csáktornya, Csikszentreda, Dés, Érsekújvár, Esztergom, Gödöllő, Gyöngyös, Gyula, Hatvan, Huszt, Jászberény, Kalocsa, Keszthely, Léva, Losonc, Makó, Munkács, Nagybánya, Nagykanizsa, Nagykároly, Nagyszőlős, Pápa, Rimaszombat, Salgótarján, Sepsiszentgyörgy, Székelyudvarhely, Szekszárd, Szentest, Szikszó, Tapolca, Vác, Veszprém, Zalaegerszeg és Zilah.

Az 5. lakbérosztályba tartoznak: Alag, Albertfalva, Alsógöd, Alsólendva, Balatonfüred, Bánffyújhegy, Bánréve, Berettyóújfalú, Békásmegyér, Békés, Celldömölk, Cinkota, Csepel, Csongrád, Csorna, Csurgó, Diósgyőr, Dombóvár, Dunaharaszti, Dunakeszi, Felsőbánya, Felsőgöd, Gyergyószentmiklós, Hajdúböszörmény, Hajdúnánás, Hajdúszoboszló, Hejőcsaba, Ipoly-

Rang osztály	Rendfokozat	Egy havi lakl érilletmény												Megjegyzés.
		1.		2.		3.		4.		5.		6.		
		lakbérosztályba tartozó állomásokon pengő értékben												
		a.	b.	a.	b.	a.	b.	a.	b.	a.	b.	a.	b.	
III.	Altábornagy	211.21	234.51	190.05	212.90	168.97	189.21	147.81	165.52	126.73	141.91	105.57	118.22	<p>Az a. alatti tételek a kettő vagy ennél kevesebb családi pótlék élvezetében állók és a nőtlenek, a b. alatti tételek a három vagy annál több családi pótlék élvezetében állók részére illetékesek.</p> <p>Azok, akik a családi pótlékek száma alapján a b. alatti nagyobb összegű lakbért élvezik, ennek élvezetében még akkor is megmaradnak, ha utóbb a családi pótlékek számának csökkenése folytán a lakbért csökkenteni kellene. Ezen nagyobb összegű lakbérre való igényt nem érinti az, ha az említettek időközben magasabb rendfokozatba neveztetnek ki.</p> <p>A magasabb összegű lakbér a legközelebbi lakbér-időszaktól (bérnegyedről) kezdve jár. Ha a családi pótlék száma születés vagy házasságkötés folytán — utólag — a bérnegyed első napjától kezdve emelkedik kettőről háromra, a magasabb összegű lakbér ebben az esetben is csak a következő bérnegyed első napjától kezdve illetékes az igényjogosult részére.</p>
IV.	Vezérőrnagy	191.27	219.65	174.87	197.64	155.40	175.72	136.—	153.71	116.53	131.79	97.13	109.78	
V.	Ezredes	160.46	190.05	144.44	171.04	128.41	152.03	112.31	133.01	96.29	114.—	80.19	94.99	
VI.	Alezredes	143.59	177.40	129.26	159.62	114.84	141.91	100.51	124.12	86.17	106.41	71.76	88.70	
VII.	Őrnagy	126.73	143.59	114.—	129.26	101.35	114.84	88.70	100.51	75.97	86.17	63.32	71.76	
VIII.	Százados	101.35	126.73	91.23	114.—	81.03	101.35	70.91	88.70	60.79	75.97	50.67	63.32	
IX.	Főhadnagy	75.97	92.92	68.38	83.56	60.79	74.29	53.20	65.01	45.61	55.73	37.95	46.46	
X.	Hadnagy	67.54	75.97	60.79	68.38	54.05	60.79	47.30	53.20	40.48	45.61	33.73	37.95	
XI.	Zászlós	67.54	75.97	60.79	68.38	54.05	60.79	47.30	53.20	40.48	45.1	33.73	37.95	
Egy istállóért egy tiszti ló számára (egy tiszti ló-állásért)		29.75		26.75		23.75		20.75		17.83		14.83		
Egy kocsiszinért egy tábornoki kocsi számára		16.08		14.50		12.91		11.25		9.66		8.—		

ság, Kapuvár, Karcag, Kézdivásárhely, Kiskunfélegyháza, Kiskunhalas, Kisujszálás, Kisvárda, Kőszeg, Magyarkanizsa, Mátészalka, Mátyásföld, Mezőkövesd, Mezőtúr, Mohács, Mosonmagyaróvár, Nagykálló, Nagykáta, Nagykőrös, Nagyszalonta, Nyirbátor, Orosháza, Ózd, Pestszentlőrinc, Pestujhely, Putnok, Ráckeve, Rákoscscaba, Rákoshegy, Rákosliget, Rákosszentmihály, Rozsnyó, Sashalom, Sárospatak, Sárvár, Sásd, Siklós, Siófok, Sopronbánfalva, Soroksár, Szamosujvár, Szarvas, Szászrégen, Szentendre, Szentgotthárd, Szerencs, Szigetvár, Szilágyosmlyó, Tata, Tiszafüred, Törökszentmiklós, Turkeve, Ujdombóvár, Vasvár és Zenta.

A 6. lakbérosztályba tartoznak mindazok az állomáshelyek, amelyek az 1—5. lakbérosztályok egyikébe sem tartoznak.

Ha a rangosztályba soroló havidíjasnak vele közös háztartásban élő és tényleges szolgálatban álló vagy nyugdíjas házastársa is az államtól vagy az állammal viszonyosságban álló hatóságtól, hivataltól, intézettől, intézménytől stb. lakáspénzt (lakbért) kap, a két lakáspénz közül csak a magasabb összegűt lehet teljes összegében kifizetni, a kisebb összegű lakáspénznek csak 50%-a jár.

Ha a házastársak mindegyikének egyenlő összegű lakáspénzre van igénye, a férj részére a teljes összegű lakáspénz, a feleség részére pedig a lakáspénznek 50%-a illetékes.

Ha a házastársak egyike az állása után öt megillető lakáspénz (lakbér) helyett természetben kap lakást, akkor a lakáspénzben (lakbérben) részesülő házastárs lakáspénzét (lakbérét) a kisebb összegű lakáspénzre (lakbérre) igényjogosult házastárs lakáspénzének (lakbérének) az 50 %-ával kell csökkenteni.

Az 50%-os csökkentések csak olyan esetekre vonatkoznak, amikor az a törvényhatóság, megyei város vagy község, amely az üzemet kezeli, fenntartja vagy amelynek anyagi érdekeltiségébe az üzem, vállalat stb. tartozik, határozattal vagy szabályrendelettel kimondja, hogy a városi üze-

meknél stb. alkalmazottak lakáspénze olyan esetekben is csökkenthető 50%-kal, ha a házastársak egyike állami szolgálatban áll.

Az említett esetekben a közös háztartásban élő házastársak kötelesek a férj illetményeit számfejtő hivatalnak (gazdasági hivatalnak) késedelem nélkül bejelenteni, hogy melyik hatóságtól, hivataltól, intézettől, intézménytől stb. milyen címen és milyen összegű lakáspénzben (lakbérben) részesülnek, illetőleg, hogy közülük ki részesül természetbeni lakásban.

41. A lak-, illetőleg istálló- és kocsiszínbér osztható illetmény, ezért olyan rendfokozatba való kinevezés vagy új beosztás napjával veszi kezdetét, melyre nézve az illetmény meg van állapítva.

A bérfelvételi időszaknak csak egy részére esedékes lakbért az illetékes napok száma után járó hányadban — a hónapokat 30 nappal számítva — kell megállapítani.

Akit lak-, stb. illetménnyel egybekötött rendfokozatba újonnan neveznek ki és egyúttal más állomáshelyre is helyeznek, az új állomásra való elindulás napjáig bezárólag (ezt a napot is beleértve), — ha pedig egyidejűleg szabadságolták is, tekintet nélkül, hogy a szabadságot ki engedélyezte, a szabadság alatt is — az addigi (rég) állomás után járó lak-, stb. bérre van igénye, mindaddig, míg új állomáshelyére bevonul. Az új állomáshely után a lakásilletmény, az előbbi (rég) lakásilletmény megszűnését követő napon veszi kezdetét.

Ha az áthelyezett áthelyezési állomására bevonul és szabadságát már onnan veszi igénybe, akkor a bevonulás napjától — de legkorábban az áthelyezésre vonatkozó miniszteri rendeletben meghatározott áthelyezési naptól kezdve az új állomás után van lakásilletményre igénye.

Havidíjasnak magasabb rendfokozatba való előléptetésénél, a magasabb rendfokozathoz kötött lak-, stb. bérre való igénye az előléptetés napjával kezdődik. Egyidejű szabadságolása vagy más állomásra áthelyezése esetén, a szabadság tartamára, illetőleg az új állomáshelyre elutazás napjáig — ezt a napot is beleértve — a magasabb

rendfokozat után illetékes lak-, stb. illetményre az addigi (régi) alkalmazás helye után megállapított kiszabatban van igénye.

Állandó állomáshelyükön kívül ideiglenes vezényeltetés alatt havidíjasokká kinevezett személyeknek az állandó lak-, stb. illetményre az állandó alkalmazási állomáshelyük után a kinevezés napjától van igényük.

Próbaszolgálatra beosztott tiszteknek, akiknek még állandó (végleges) beosztásuk nincsen — bevonulásuk napjától kezdődően — végleges beosztásukig a budapesti lakáspénzre van igényük.

Minden, az állandó lak-, stb. illetménnyel egybekötött állomásváltoztatás esetében az új állomásra beérkezés napjától 8 nap tartamára az illető, saját költségén, átvonuló szállást is igényelhet.

42. A lakásilletmény megszűnik:

A) az átvonuló (ideiglenes) szállásra való igény fogyatéki esetekben a fogyatéki napjával, egyébként pedig az erre vonatkozó határozmányok (18. és 19. §.) szerint.

B) Az állandó beszállásolásra, illetve a lakbérre való igény az alábbiak szerint szűnik meg:

a) leköszönés, rendfokozat elvesztése, eltűnés, szökés, önkényes eltávozás esetében a fogyatéki napjával; de ilyenkor a már illetményszerűen előre felvett lakbért nem kell visszatéríteni;

b) áthelyezés alkalmával az elutazás napjával.

Ha az áthelyezett régi állomáshelyét akármilyen okból az áthelyezési napot megelőző időben hagyja is el, részére az új állomás után a lak-, stb. illetményre csak az áthelyezési naptól lehet felszámítani. Ilyen esetben a korábban elhagyott, régi állomás után a lak-, stb. illetményre (természetbeni lakásra) való igénye az áthelyezési napig terjedő időre változást nem szenved;

c) polgári szolgálatba átlépés alkalmával a havidíj megszüntével;

d) nyugállományba helyezéskor, úgyszintén az újra alkalmazottaknak e viszonyba

való visszahelyezésekor, továbbá várakozási illetménnyel való szabadságolásnál — ismételt esetekben is — a lakbérévnegyednek a végével;

e) elhalálozás esetén, ha három havi készpénzjárandóságra igényjogosult hozzátartozók nem maradtak vissza, annak a lakbérévnegyednek a végével, amelyben az elhalálozás történt. Ha az elhunyt elhalálozásának időpontjában lakbér vagy természetbeni lakás használata esetén — egységsszám vagy értékhiány miatt lakbérvisszatérítés élvezetében állott, a lakbérévnegyed második és harmadik vagy csak harmadik hónapjára illetékes és — havonkénti fizetés esetén — még ki nem fizetett lakbér, illetve lakbérvisszatérítés a hagyatékot illeti. Kifizetése tekintetében a gazdaságkezelési utasítás szerint kell eljárni. Az elhunytnek bíróilag letiltott vagy szabályszerűen engedményezett lakbérét, illetőleg lakbérvisszatérítését a hitelezőnek (végrehajtónak, engedményesnek) a lakbérévnegyed második és harmadik, illetőleg harmadik hónapjára folytatólag ki kell fizetni;

f) három havi készpénzjárandóságra igényjogosult hátramaradtak hátrahagyásával elhunyt személyek lakbérilletményére a 30. §. 118. pontjában foglaltak mértékadóak.

C) A bútorra (bútorbérre) való igény a lakilletményre, illetőleg a lakbérre való igénnyel egyidejűleg szűnik meg.

D) Az istállóra és kocsiszínre való igény a lótapadagra való igénnyel együtt szűnik meg.

Az illetményszerűen felvett istálló- és kocsiszínbért nem kell visszatéríteni.

A lakbérleti szabályrendelet vagy helyi szokásos felmondási jog alapján kellő időben fel nem mondható istálló és kocsiszín a kincstár rendelkezésére bocsátható.

E) Ha a nyugállományba helyezett (várakozási illetménnyel szabadságolt) rangosztályba soroló havidíjas természetbeni lakásban volt elhelyezve és ebből a nyugállományba helyezés (várakozási illetménnyel szabadságolás) napja után, de a lakilletményre való igény megszűnésének

napja előtt kiköltözködik, vagy ha tőle a lakást szolgálati okokból ezen időpont előtt elveszik, részére a lakilletményre való igény megszűnésének napjáig annak a havi lakbér egyharmincad részét számítva) kell folyósítani, amely a tényleges szolgálat alatt utoljára megillette volna, ha nem lakott volna természetbeni lakásban.

43. Bútorozatlanul kiutalt természetbeni lakás mellett, továbbá lekbérváltság élvezete esetében bútorbér is illetékes.

A bútorbér jelenlegi kiszabata minden állomáson:

altábornagytól őrnagyig egy hónapra 0.42 P,
 egy évre 5.04 P,
 századostól zászlósig egy hónapra 0.32 P,
 egy évre 3.84 P.

A bútorbér oszthatatlan illetmény, melyet mindenkor a lakbérrel egyidejűleg — hó közbeni növedék esetén a teljes havi kiszabatban — kell kifizetni.

44. A csendőrség rangosztályba soroló havidíjasainak állandó állomáshelyükön kívül történő szolgálati tartózkodási idejére, továbbá szolgálati utazásaik (átvonulásuk) alatt a beszállásolási törvényben meghatározott ideiglenes (átvonuló) szállásra van igényük.

Az ideiglenes beszállásolásért fizetendő térítési díjakat a 17. §. szabályozza.

Budapesten átvonuló szállást a budapesti városparancsnokságtól kell igényelni.

Átvonuló szállásul elsősorban a tisztii átvonuló szobát, ennek hiányában az őrsirodát kell az előirt térítési díj ellenében igénybevenni. Ha az ügyködés helyén őrsraktanya nincsen, az átvonulási szállást a községi előljáróságtól kell igényelni.

45. Önbérelt lakásoknak a kincstár által való átvételére vonatkozó határozványokat a gazdaságkezelési utasítások tárgyalják.

Önbérelt és rendelkezésre bocsátott illetményszerű lakásnak a tényleg fizetett — szerződés, vagy lakbérnnyugtával igazolt — bérét, ha az az érdekelt rangosztályba soroló havidíjas illetményszerű lakbérénel nem magasabb — a hatályos felmondási időszak végéig a kincstár viseli.

Ha az illetményszerű lakás bére magasabb, mint az érdekelt rangosztályba soroló havidíjas részére fizetett lakbér összege, a kincstár csak az érdekelt havidíjas lakbérváltsága erejéig viseli a rendelkezésre bocsátott lakás bérét.

Amennyiben a kincstárnak átadott önbérelt lakás az illetményszerűnél kevesebb egységből áll, a hiányzó egységek értékhányadát a kincstár által a lakás után fizetendő összegből le kell vonni.

A kincstár által átveendő önbérelt lakások értékelésénél — kamra hiányában — a „hall“-nak nevezett helyiséget a kamrával egyenértékűnek kell számítani, vagyis 2 egységgel kell értékelni. Előszoba hiányában a hallt előszobának kell tekinteni, mely után lakásegység nem számítható.

Ha az előszobán és a „hall“-on kívül a lakáshoz olyan helyiség is tartozik, mely a kamra fogalma alá esik, akkor a „hall“-t is figyelmen kívül kell hagyni.

Az önbérelt lakásokat (istállók, kocsiszínek) minden fogyatéki esetben attól a naptól kezdve kell írásban az osztály- (kerületi székhelyen a kerületi) parancsnokság rendelkezésére bocsátani, amely nap az illető állomáson a lak-, stb. illetményekre való igény megszűnésének napját közvetlenül követi.

Kivétel az az eset, amikor az új állomáson való lakásszerzés nehézsége miatt az önbérelt lakás csak későbbi időpontban bocsátható rendelkezésre. Ilyenkor azt a felmondási időszak végéig terjedő idő alatt később is át lehet venni. Az átadás elmulasztása esetében a felvett lak-, istálló- és kocsiszínbért, az egész bér (felvételi) időszakban hátralevő napok száma után esedékes hányadban kell visszafizetni.

Önbérelt lakásokat az illető helységre érvényes lakbérleti szabályrendeletben foglaltak szemelött tartásával kell kibérelni és felmondani. Ahol ilyen szabályrendelet nincs, ott a helyi szokást kell figyelembe venni.

Önbérelt lakások (istállók, kocsiszínek) átvételének nincs helye: a) saját költségén

történő áthelyezések esetén, b) akkor, ha a lak-, istálló- és kocsiszínilletmény a helyben szokásos béridőszak 15 utolsó napján belül szűnik meg, amelyre a lak-, istálló-lakbérnek arányos részét (egy napra az egy és kocsiszínbért sem kell visszatéríteni, a lakást (istállót, kocsiszint) pedig csak akkor kell rendelkezésre bocsátani, ha a kellő időben nem volt felmondható és a háztulajdonos további bérfizetést követel.

Várakozási illetménnyel szabadságolt, nyugállományba helyezett, vagy meghalt havidíjas természetbeni kincstári lakását az illető havidíjas, illetőleg a visszamaradt hozzátartozók részére a jelen §. 37. pont 17. bekezdésében foglaltaknak megfelelően a helyi szokásos, illetve a lakbérleti szabályrendeletben előírt rendelkezések szerint kell meghagyni; kérelmükre azonban a természetbeni lakást, a lak-, stb. illetmény megszűnése előtt még akkor is át kell venni, ha annak azonnali értékesítése nem lehetséges.

Nyugállományba helyezett (várakozási

illetménnyel szabadságolt) vagy meghalt személy önbérelt lakása stb. oly célból át nem vehető, hogy helyette lak-, stb. bér fizetessék.

A lakás, istálló és kocsiszín bérletének idejekorán való felmondására a távozó köteles, feltéve, hogy a lakást, istállót vagy kocsiszint saját használatára megtartani nem óhajtja.

Az átvett lakások, istállók, kocsiszínnek értékesítéséről esetleg a kellő időben való felmondásról az osztály- (kerület székhelyén a kerületi) parancsnok köteles gondoskodni. Mulasztás esetén a mulasztó a bérbeadót kártalanítani tartozik.

Az önbérelt és a parancsnokság rendelkezésére bocsátott lakások a havidíjasoknak kötelezőleg nem utalhatók ki, hanem azokat bérbeadás útján kell értékesíteni úgy, hogy a bérszabás szerinti bérösszeg lehetőleg megtérüljön.

Ugyanezeket a határozmányokat kell alkalmazni arra is, aki a saját házában lakik.

M Á S O D I K F E J E Z E T.

KÜLÖNÖS ILLETMÉNYEK.

7. §. Lótápiletmény.

46. A csendőrség felügyelője, a felügyelő helyettese, a felügyelő mellé beosztott tábornokok vagy ezek teendőivel megbízott ezredek, továbbá — előzetes belügyminiszteri engedély alapján — a lovasztanosztály és tanszázadok tisztjei részére rendszeresített kincstári háttaslovak helyett tényleg tartott tulajdon háttaslovak után lótapilletmény illetékes.

47. A csendőrség felügyelője, a felügyelő helyettese, a felügyelő mellé beosztott tábornokok, vagy ezek teendőivel megbízott ezredek részére a tényleg tartott 2—2, a lovasztanosztály és a lovasztanszázadok tisztjei részére pedig 1—1 tényleg tartott tulajdon ló után ugyanaz

a mennyiségű és minőségű lótap számolható el a kincstár terhére, mint amilyen mennyiségű és minőségű lótap a lovasztanszázadnál levő kincstári háttaslovak részére van megállapítva.

A lótap csak a kincstári lovak részére előírt beszerzésből természetben szolgáltatható ki, váltságolni nem lehet.

48. A lótap a tényleg meglévő tulajdon lovak után attól a naptól kezdve illetékes, amely napon az igényjogosult tiszt ki-nevezés, vagy áthelyezés folytán olyan szolgálati állásba jut, amelyben tulajdon lónak a kincstár terhére való tartása engedélyezve van.

A tulajdonlovak tulajdonjogát a tulajdonosnak marhalevéllal kell igazolnia. A

lótáp csak a járlatlevélnek a lótápot elszámoló gazdasági hivatalban történt bemutatása napjától illetékes. A marhalevelet a lótápot elszámoló gazdasági hivatalnál kell megőrizni mindaddig, míg a tulajdon ló kincstári élelmezésben van.

Az igényjogosult havidíjasnak ló tartásával egybe nem kötött beosztásba történő áthelyezése, vagy beosztása, vagy pedig egyébként fogvatékba jutása esetében, a tulajdon ló utáni kincstári lótápra való igénye, fogvatékba jutásának napját követő 3 hónap múlva megszűnik. Ha azonban ezen időpont előtt a tulajdon ló bármilyen módon — eladás, elhullás — fogvatékba jut, a lótápra való igény a fogvatékba jutás napjával szűnik meg.

A rendfokozatukat vesztett, arról önként leköszönt, megszökött, önkényesen eltávozott, eltűnt havidíjasok lótápra való igénye azonban a fogvatékba vétel napjával megszűnik, de a már illetményszerűen felvett lótápot vizsatéríteniök nem kell.

49. A lótáp napi illetmény, melyet a hónap 1-én, 11-én tíz-tíz napra és 21-én a hónap hátralévő napjaira előre kell felvételezni. Ha a tulajdon ló növedékbe vételének napja nem esik össze a lótáp felvételezési napokkal, akkor a növedékbe vétel napjától a legközelebbi felvételezési napig esedékes lótáp külön is felvehető.

8. §. Lóápoló illetmény.

50. A havidíjasoknak tulajdon lovaik ápolására — a tényleg tartott lovak után lovanként és naponként 40 fillér kiszabatban megállapított — lóápolási átalány illetékes.

51. A lóápolási átalány kezdetére és végére ugyanazok a határozmányok érvényesek, mint a lótápadagra.

52. Ha valamelyik tulajdon ló tartására jogosult parancsnokságnál csak tulajdon lovak vannak és az ezek után felszámítható lóápolási átalányból lóápolót felfogadni nem lehet, a belügyminiszter az átalány megszüntetése mellett külön lóápoló felfogadását engedélyezheti.

9. §. Ruházati járulék.

53. Rangosztályba soroló havidíjassá a csendőrségnél első ízben kinevezett egyéneknek kineveztetésük, továbbá a honvédség nem hivatásos állományából a csendőrséghez véglegesen átvett rangosztályba soroló havidíjasoknak végleges átvételük alkalmával ruházati járulékra van igényük.

54. A ruházati járulék kiszabata egyszersmindenkorra 700 P.

55. A ruházati járulékot, az igényjogosultak részére, kinevezésük, végleges átvételük kihirdetése után kell kifizetni.

56. A ruházati járulék sem bírói, sem közigazgatási úton le nem foglalható.

10. §. Működési pótdíj.

57. Az alább felsorolt állásokban vagy szolgálati alkalmazásokban álló személyek részére működési pótdíj illetékes a következő kiszabatban:

a) a csendőrség felügyelője részére havi	200 P
b) a csendőrség felügyelőjének helyettese és a beosztott tábornok részére egyenként havi . . .	120 P
Ha a tábornoki helyen beosztottak alacsonyabb rendfokozatúak, úgy a pótdíj összege havi . . .	80 P
c) a minisztériumi csendőrségi osztályok vezetői részére egyenként havi	120 P
d) az osztályvezetők helyettesei részére egyenként havi	50 P
e) a csendőrkerületi parancsnokok részére egyenként havi	50 P
f) a nagyváradi csendőr tanzászlóalj parancsnoka részére havi	50 P
g) a csendőrség központi nyomozó parancsnoka részére havi	50 P
h) a szabályzatszerkesztő és tanulmányi bizottság elnökének havi	50 P
i) a csendőrtiszti tanfolyamok parancsnokának havi	50 P
j) a csendőrség felszerelési anyagraktára főnökének havi	50 P

- k) a csendőr osztályparancsnokoknak egyenként havi . . . . . 30 P
- l) a csendőr közlekedési és híradó osztályparancsnok részére havi 30 P
- m) a csendőr tanzászlóalj parancsnokoknak egyenként havi . . . . . 30 P
- n) a csendőr lovas tanosztály parancsnoknak havi . . . . . 30 P
- o) a csendőrség központi nyomozó parancsnoksága államrendészeti A) és bűnügyi B) előadócsoportok vezetőinek egyenként havi . . . . . 30 P

A működési pótdíj mindig csak egy kiszabatban illetékes.

Akik több működési pótdíjra igénytadó szolgálati állást töltenek be, csak a legmagasabb kiszabatú működési pótdíjat kaphatják.

Egy szolgálati állás után engedélyezett működési pótdíjat egy és ugyanarra az időre csak egy személy élvezheti.

58. A működési pótdíjak képviseleti kiadások (mint például a működési pótdíj élvezetében álló személy által, vagy az ő képviseletében elhelyezett koszorú, egyes alkalmakkor igénybe vett bérkocsik, vagy gépkocsik költségeinek stb.) fedezésére szolgálnak.

59. A működési pótdíjak a felsorolt szolgálati állásokhoz vannak kötve és csak az ezekbe a szolgálati állásokba végleg kinevezett személyeknek illetékesek. Ha a működési pótdíj élvezetével egybekötött szolgálati állás nem helyettesítés, hanem kifejezetten megbíztatás útján tartósan van betöltve, az illető szolgálati álláshoz kötött pótdíj a megbízott parancsnokot (vezetőt) illeti meg.

A működési pótdíjra az igény annak a hónapnak az elsejével kezdődik, amelyben az érdekeltek az erre igényt nyújtó alkalmaztatásukat, vagy szolgálattételüket megkezdik, feltéve, hogy ugyanarra a hónapra eső pótdíjat az előd illetményszerűen még nem vette fel. Utóbbi esetben a pótdíj csak a legközelebbi hó 1-től igényelhető.

A működési pótdíjra való igény azzal a hónappal végződik, amelyben az igény-

jogosultnak a pótdíjra igényt nyújtó beosztása megszűnt.

A működés rövid megszakítása a pótdíjra való igényjogosultságot nem szünteti meg.

Ha a szolgálatból való távollét betegség okából vagy más kényszerítő okból hosszabb (három hónapot meghaladó) időre terjed, a működési pótdíjnak az ideiglenesen kirendelt helyettes részére való esetleges odaítélése iránt a belügyminiszterhez kell javaslatot tenni.

A helyettes annak a hónapnak a végéig marad meg a működési pótdíj élvezetében, amelynek folyamán a véglegesen kinevezett, illetve tartósan megbízott személy a működését ismét megkezdí, viszont az utóbbi (t. i. a véglegesen kinevezett vagy tartósan megbízott) csak a következő hó elsejével léphet újból a pótdíj élvezetébe. Ha a véglegesen kinevezett, illetve tartósan megbízott (tehát a pótdíjra tulajdonképpen igényjogosult) működését éppen a hó első napján folytatja, a pótdíj már erre a hónapra is neki jár. Ha az előd (helyettes) a pótdíjat már erre a hónapra is felvette, azt az igényjogosult utódnak átadni tartozik.

Szolgálat alóli felmentéssel járó bünvádi, fegyelmi vagy becsületügyi eljárás esetén a működési pótdíjra való igény a szolgálat alóli felmentés havának végével megszűnik.

60. A működési pótdíj oszthatatlan havi illetményt képez és a havidíjjal együtt havonta előre kell kifizetni.

61. A működési pótdíj sem bírói, sem közigazgatási úton le nem foglalható.

11. §. Tanpótdíj.

62. Azok a rangosztályba soroló havidíjasok, akiket rendes szolgálati tennivalóikon felül a csendőrtiszti tanfolyamokon, a szombathelyi tanzászlóaljnál (amennyiben ott örsparancsnokképzés folyik), számvivő tiszthelyettesi, anyagszaki tiszthelyettesi tanfolyamokon oktatói (tanári) teendőkkel is megbíznak, megbíztatásuk tartama alatt — a heti óraszám arányához mérten tanpótdíjban ré-

szesülhetnek. A tanpótdíj összegét a belügyminiszter külön rendelettel állapítja meg.

63. A tanpótdíjra való igény abban a hónapban kezdődik, amelyik hónapban a tanfolyam kezdetét veszi és a tanfolyam befejezésének hónapjában végződik.

64. A tanpótdíjat havonta utólag kell kifizetni.

65. A tanpótdíj sem bírói, sem közigazgatási úton le nem foglalható.

12. §. Vitézségi érempótdíj.

66. Azoknak a rangosztályba soroló havidíjasoknak, akiknek legénységi vitézségi érmük van. a vitézségi érempótdíj a legénységre megállapított kiszabásban és módozatok mellett illetékes.*

Tiszti vitézségi érmek után vitézségi érempótdíj nem jár.

13. §. Sérülési pótdíj.

67. Az 1921. évi XXXII. t.-c. 22—29. §-ban szabályozott esetekben járó és felülvizsgáló bizottság javaslatára odaítélt sérülési pótdíj, a ténylegességi illetményeket élvező vagy a csendőrségnél ténylegességi illetményekre való kiegészítéssel alkalmazott rangosztályba soroló havidíjasoknak — méltánylást érdemlő esetekben és ha azt a vagyoni viszonyok is indokolják — engedélyezhető.

Az 1921. évi XXXII. t.-c. 22—29. §-ban szabályozott esetekben járó és a felülvizsgáló bizottság javaslatára odaítélt sérülési pótdíj, a ténylegességi illetményeket élvező vagy a csendőrségnél ténylegességi illetményekre való kiegészítéssel alkalmazott rangosztályba soroló havidíjasoknak — méltánylást érdemlő esetekben és ha azt a vagyoni viszonyok is indokolják — engedélyezhető.

A sérülési pótdíj nem illetmény, hanem a fent jelzett törvénycikk 1. §-ában felsorolt ellátások közé tartozik.*

* Lásd a 45. §-t.

* A sérülési pótdíjra vonatkozó törvény rendelkezéseit kiegészítették az 1924. évi IV. t. c. alapján kiadott 1924. évi 5.000/M. E., illetve

14. §. Kórházi (gyógyfürdőkórházi, szanatóriumi) ápolásra, valamint gyógyszerekre való igény.

68. Tényleges állományú havidíjasoknak megbetegedésüknek esetén honvéd egészségügyi intézeti (honvéd kórház, honvédtiszti kórház, honvéd gyógyfürdőkórház, József főherceg szanatórium) ápolásra van igényük.

Az említett havidíjasoknak állami köz- és nyilvános jellegű kórházakban történő ápolásra a kincstár terhén nincs igényük.

Ilyen esetekben azonban a felmerülő gyógy- és élelmezési költségekből az a költségösszeg, amely az említett után honvéd kórház igénybevétele esetén a csendőrségi javadalmazást terhelte volna, a kórházi okmányok alapján, az érdekelt illetményeit folyósító gazdasági hivatal által, minden külön engedély nélkül a javadalmazás terhére elszámolható.

Ennél nagyobb összeget elszámolni nem lehet.

Kórházon kívüli gyógykezelésre a csendőrséghez vagy a honvédséghez beosztott orvost, ha ilyen helyben nincs, elsősorban a csendőrség által felkért polgári orvost kell igénybe venni. Utóbbi a legszükségesebb egészségügyi szolgálatot (a beteg orvosi megvizsgálása, a legszükségesebb orvosi segélynyújtás, rövid ideig tartó gyógykezelés, szükség esetén kórházba utalás) orvosi tiszteletdíja ellenében külön díjazás nélkül teljesíti.

69. Szolgálat teljesítése közben, annak sajátlagos volta folytán önhibájukon kívül súlyos testi sérülést vagy sebesülést szenvedett havidíjasoknak honvéd (állami v. köz-) kórházakban ingyenes ápolásra, illetve ingyenes kórházon kívüli gyógykezelésre van igényük. Ilyen esetekben az első segélynyújtás költségei, kórházi ápolás esetén a felmerülő gyógy- és élelmezési (ápolási) költségek, kórházon kívüli gyógykezelés esetén pedig a felmerülő gyógykezelési költségek teljes egé-

5.100/M. E., valamint az 1925. évi XXXV. t. c. alapján kiadott 1926. évi 11.000/M. E. számú kormányrendeletek.

szükben, valamint az esetleges utazási vagy szállítási költségek is a javadalmazást terhelik és előlegképpen elszámolhatók.

Az ápolás, illetve gyógykezelés alatt álló a javadalmazás javára semmit sem térít.

Az ilyen eseteket részletesen ki kell vizsgálni és a felmerült — az illetékes kerületi parancsnokság által felülbírált és véleményezett — költségek végleges elszámolásának engedélyezését, — kivéve a honvéd kórházi ápolásból felmerült gyógy- és élelmezési költségeket, melyeket a kerületi parancsnokság saját hatáskörben engedélyez, — a belügyminisztertől kell kérni.

A kivizsgálás eredményét tárgyaló részletes jelentést eredetben az érdekelt havidíjas főanyakönyvi lapja mellett kell megőrizni. A költségek első felszámításához a kivizsgáló jelentés hiteles másolatát csatolni kell.

Ha a szolgálat teljesítése közben vagy amiatt elszenvedett sebesülés vagy súlyos testi sérülés nyilvánvalóan másnak a hibájából keletkezett, akkor a felmerült kórházi ápolási, gyógykezelési és utazási költségeket a csendőrségi javadalmazás csupán előlegezi. Ilyen esetben — ha az eljárás eredménnyel biztat — a kártérítésnek polgári per útján való megtérítése és az elmarasztalt magánvagyonából leendő behajtása — csendőrségi személyekkel szemben közigazgatási marasztaló határozat meghozatala — iránt a szükséges intézkedéseket, a gazdaságkezelési utasítás szerint a kerületi parancsnokság teszi meg.

A csendőrségnél előírt szabályszerű sportolás keretén belül önhibájukon kívül megsebesült vagy megsérült havidíjasok sebesüléseit, sérüléseit úgy kell elbírálni és kivizsgálni, mintha a csendőrségi közbiztonsági szolgálat közben keletkeztek volna.

A költségek végleges elszámolásának engedélyezését a fentiek szerint — honvéd kórházban felmerült gyógy- és élelmezési költségek kivételével — szintén a belügyminisztertől kell kérni.

Az e §. általános rendelkezéseiben foglalt takarékosági szempontokat ilyen esetekben is szem előtt kell tartani.

70. A tényleges állományú havidíjasok által a honvéd egészségügyi intézetekben gyógy- és élelmezési költségek címén fizetendő térítési díjak a következők:

71. A tényleges állományú havidíjasok jogosítva vannak azokat a különleges gyógykezeléseket és bejáró (ambuláns) kezelést, amelyek honvédkórházakban (tiszt-, gyógyfürdő-hórházakban) rendelkezésre állanak — röntgen, quarc, diathermia, zander, laboratóriumi vizsgálatok, gyógy- (szénsavas stb.) fürdők, fogkezelés stb. —, saját költségükön az említett kórházak részére mindenkor meghatározott díjak fizetése mellett igénybe venni.

A honvédkórházakban ambuláns kezelést igénybe vevő betegeknek a laboratóriumi és egyéb vizsgálatoknál felhasznált anyagok (kémszerek, gyógyszerek, nyilván tartáshoz nyomtatványok, papír- és írószerek, stb.) önköltségi árát meg kell téríteniök. A térítési díjakat az ambuláns kezelést igénybe vevő előzetesen a vizsgálat mineműségének árában ambulánsjegy vásárlása által fizeti be a honvédkórháznak. Az ambuláns vizsgálatok díjait a honvéd helyőrségi kórházak részére mindenkor érvényes honvédelmi miniszteri rendelet állapítja meg. E díjakat a javadalmazás terhére nem lehet elszámolni.

Hiányzó fogak pótlása és általában fogkezelés végett lehetőleg fogászattal rendelkező honvédkórházban, vagy pedig honvéd fogászati ambulatóriumot kell igénybe venni. A felmerülő költségeket a javadalmazás terhére elszámolni nem lehet.

72. Kivételes esetekben — a beteg súlyos állapotára tekintettel — a honvédkórházak parancsnokai (a budakeszi szanatórium kivételével) megengedhetik, hogy az intézet betegállományába felvett havidíjast magánápolók, vagy hozzátartozók ápolják. Az ápolók ellátásáért a havidíjas a kórházban megállapított térítési díjakat tartozik fizetni.

Ha a honvédkórház parancsnokának en-

Folyószám	A tényleg élvezett havidíj + csendőrségi pótdíj	A családfő saját gazdasági hivatalának megtérít								A csendőrségi javadalmazást terhelő összeg								Összesen megtérítendő összeg							
		Kórházban		Tisztikórházban		Gyógyfürdőkórházban		József fhg. szanatóriumban		Kórházban		Tisztikórházban		Gyógyfürdőkórházban		József fhg. szanatóriumban		Kórházban		Tisztikórházban		Gyógyfürdőkórházban		József fhg. szanatóriumban	
		P	f	P	f	P	f	P	f	P	f	P	f	P	f	P	f	P	f	P	f	P	f	P	f
1.	havi 100 P-ig	1	—	2	15	2	—	2	—	1	50	1	50	1	50	1	50	2	50	3	65	3	50	3	50
2.	havi 200 „	1	15	2	15	2	30	2	15	1	50	1	50	1	50	1	50	2	65	3	65	3	80	3	65
3.	havi 300 „	1	90	2	90	2	60	2	90	1	50	1	50	1	50	1	50	3	40	4	40	4	10	4	40
4.	havi 400 „	2	10	3	10	2	80	3	10	1	50	1	50	1	50	1	50	3	60	4	60	4	30	4	60
5.	havi 500 „	2	60	3	60	3	—	3	60	1	50	1	50	1	50	1	50	4	10	5	10	4	50	5	10
6.	havi 600 „	2	80	3	80	3	20	3	80	1	50	1	50	1	50	1	50	4	30	5	30	4	70	5	30
7.	havi 700 „	3	10	4	10	3	50	4	10	1	50	1	50	1	50	1	50	4	60	5	60	5	—	5	60
8.	havi 800 „	3	30	4	30	3	80	4	30	1	50	1	50	1	50	1	50	4	80	5	80	5	30	5	80
9.	havi 900 „	3	60	4	60	4	—	4	60	1	50	1	50	1	50	1	50	5	10	6	10	5	50	6	10
10.	havi 1000 „	3	90	4	90	4	—	4	90	1	50	1	50	1	50	1	50	5	40	6	40	5	50	6	40
11.	havi 1000 P-n felül	4	50	5	50	4	—	5	50	1	50	1	50	1	50	1	50	6	—	7	—	5	50	7	—

b e z á r ó l a g

gedélyével a havidíjast olyan hozzátartozója ápolja, aki után a beteg családfő családi pótlékot kap, a hozzátartozó el látásáért a kórháznak térítendő összegből a családfőt az az összeg terheli, amely ennek a családtagnak honvédkórházban való gyógykezelése esetén terhelné.

73. A tényleges állományú havidíjasok jogosítva vannak saját személyük, továbbá olyan családtagjaik számára, akik után családi pótlékot élveznek, gyógyszereket ártérítés mellett honvéd-, ilyen hiányában pedig polgári gyógyszertárból beszerezni. Ahol honvédgyógyszertár van, a gyógyszerek csak onnan szerezhetők be. Kivétel, ha a gyógyszer beszerzése halaszthatatlan és a honvédgyógyszertár zárva van. Nyenkor a legszükségesebb gyógyszer polgári gyógyszertárból is beszerezhető. Általában azok a gyógyszerek szerezhetők be, amelyek a H-20. jelzetű „Gyógyszerárszabás a m. kir. honvédség számára“,

szolgálati könyv A., C. és E. csoportjában és a „Magyar Gyógyszerkönyv“-ben fel vannak sorolva.

A beszerzésből felmerülő gyógyszer-költségeket az a gazdasági hivatal, amelynek élelmezésébe a családfő tartozik, minden külön engedély nélkül a javadalmazás terhére elszámolhatja.

A rendelő orvos a vényre az igényjogosult nevét, rendfokozatát, csapat-testét, esetleg lakcímét, polgári gyógyszer-vonatkozó utasítást rávezeti. Ha a honvédgyógyszertár be volt zárva és amiatt a gyógyszert polgári gyógyszertárból kellett beszerezni, a gyógyszer beszerzésének halaszthatatlan szükségességét a vényen az orvos igazolja.

Gyógyszerismétlés mindig új vényen történik. A polgári gyógyszertárakban beszerzett gyógyszerek vényét a gazdasági hivatal külön összesítésben számolja el.

H A R M A D I K F E J E Z E T.

PRÓBASZOLGÁLATON LÉVŐK ÉS NYUGÁLLOMÁNYBÓL SZOLGÁLAT-TÉTELRE BEHÍVOTTAK ILLETMÉNYEI.

15. §. Próbaszolgálaton lévők illetményei.

74. A honvédség hivatásos állományából próbaszolgálatra beosztott havidíjasok részére próbaszolgálatuk tartama alatt ugyanazokat az illetményeket kell folyósítani, amelyekkel őket a csendőrséghez átadták, kivéve a lak- és bútorbért, amely bevonulásuk napjától végleges beosztásukig Budapest után illetékes. (Lásd 6. §. 41. pont.)

Havidíjban és ezzel kapcsolatos egyéb illetményekben való előmozdításuk az ezen illetményekre vonatkozó határozmányok szerint történik.

Ezeknek tartózkodási helyükről a próbaszolgálat helyére, valamint eredménytelen próbaszolgálat esetén vissza az előző tartózkodási helyre tett utazásaik alkalmával

a saját személyük után illetékes katonadíjzabáásszerű viteldíj (átalányozott utazásra jogosító menetlevél) és 50 kg kézipoggyász vasúti szállítási díja számolható el a javadalmazás terhére. Próbaszolgálatuk tartama alatt teljesített szolgálati utazásaik alkalmával a rendfokozatuknak megfelelő utazási illetményekre van igényük.

Ezeknek a berendeltéknek a csendőrségnél történt véglegesítésük után a próbaszolgálatuk előtti tartózkodási helyükről a végleges beosztási helyükre próbaszolgálatuk alatt viselt rendfokozatuknak megfelelő illetményszerű átköltözködési költségekre is igényük van.

A nőknek, ha próbaszolgálatukat nem az előző (próbaszolgálat előtti) beosztási

helyükön teljesítik, a próbaszolgálatra való bevonulásuk napjától próbaszolgálatuk egész tartama alatt a viselt rendfokozatuknak megfelelő összegű napidíj egynegyed részére van igényük.

A napidíj egynegyed részét utólagos részletekben kell folyósítani és az sem bírói, sem közigazgatási úton le nem foglalható.

Külföldről behívottak részére az összes illetmények csak a magyar határállomástól, vissza pedig a magyar határállomásig számíthatók fel.

75. A csendőrség rangosztályba soroló havidíjasainak állományába tervezett kinevezés céljából a nemtényleges állományból próbaszolgálatra behívott jelöltek illetményeit esetenként a beügyminiszter határozza meg.

Ezek tartózkodási helyükről a próbaszolgálat helyére, valamint eredménytelen próbaszolgálat esetén vissza az előző tartózkodási helyre tett utazásaik alkalmával saját személyük után a II. kocsiosztály katonadíjszabásszerű vasúti viteldíját és 50 kg személypoggyász vasúti viteldíját számolhatják el.

Próbaszolgálatuk alatt teljesített ügyködési utazásaiknál a II. kocsiosztály vasúti viteldíjára, illetve átalányozott utazásra és a belügyminiszter által megállapított rendfokozatuknak megfelelő napidíjra van igényük.

Gyakorlati próbaszolgálatuk alatt vezénylési illetményeiket a belügyminiszter állapítja meg.

Véglegesítésük után, ha egyúttal állomáshelyük változik, rendfokozatuknak megfelelő átköltözködési illetményekre van igényük.

16. §. Nyugállományból szolgálattételre behívottak illetményei.

76. A nyugállományból tényleges szolgálatra — rendszeresített helyen — végleg alkalmazott rangosztályba sorolt havidíjasokat illetmények szempontjából ténylegeseknek kell tekinteni és részükre a rendfokozatuknak megfelelő összes ténylegességi illetményeket — nyugilletmé-

nyük egyidejű beszüntetése mellett — kell folyósítani.

A hónap folyamán újonnan alkalmazott nyugállományú egyének részére a havidíj és a csendőrségi pótdíj napi hányada csak olyan kiszabatban számítható fel, hogy annak összege az esedékes volt nyugdíj napi hányadával együtt, a rendfokozatszerű havidíj és csendőrségi pótdíj napi hányadát meg ne haladja.

77. A nyugállományból bevonultak részére a lakbér a bevonulás napjától kezdve, a tényleges állományú havidíjasok részére a lakbér a bevonulás napjától kezdve, a tényleges állományú havidíjasok részére megállapított kiszabatban, míg a bútorbér teljes havi összegében, az alkalmaztatási állomás után illetékes. A lak- és bútorbér folyósításánál azonban az általa már felvett nyugdíjas-lakáspénzt számításba kell venni, vagyis csak a tényleges állományúak részére illetékes lak- és bútorbér és a behívott által már felvett nyugdíjas-lakáspénz közötti különbözetet kell folyósítani.

Ha a nyugállományból bevonultak alkalmazása állomáshely változtatással jár és alkalmazásuk a hat hónapot eléri vagy meghaladja, önbérelt lakásukkal a tényleges állományú havidíjasokra vonatkozó határozványok szerint kell eljárni (6. §. 45. pont). Ugyanezeket a rendelkezéseket kell alkalmazni a nyugállományba való visszahelyezéskor is.

A bevonultnak állomáshelyváltoztatás esetén, a tartózkodási helyről az alkalmazás helyére történt utazásából felmerült rendfokozatszerű átköltözködési költségek utólagos megtérítésére is igénye van, ha alkalmazása a hat hónapot már elérte. Ha az alkalmazás hat hónapnál rövidebb ideig tartott, utazási költségek csak az ügyködési utazásokra megállapított kiszabatban számolhatók el.

Külföldön tartózkodóknak ezek a költségek csak a tartózkodási helyükhöz legközelebb fekvő magyar határállomástól számított legrövidebb úton illetékesek.

78. Nyugállományba meghagyás mellett, rendszeresített helyen — ideiglenes tény-

leges szolgálatra — ideiglenesen alkalmazott rangosztályba soroló havidíjasoknak nyugellátásukon felül, a valóságos rendfokozatukhoz és szolgálati állásukhoz mért összes ténylegességi illetmények és a nyugellátásuk között mutatkozó különbözet összegére van igényük.

E különbözetet bevonulásuk napjától kezdve az újonnan alkalmazottakra nézve fennálló alapelvek szerint kell folyósítani és az ideiglenes tényleges szolgálat megszűnésekor a fogyatéki esetekre megállapított határozványok szerint kell megszüntetni.

79. Szolgálati utazásokra történő kirendelésük esetén e szabályzat III. részében foglalt rendelkezések mérvadóak.

Akik állandó lakóhelyükön kívül nyernek beosztást, az állandó lakóhelyükről alkalmazásuk helyére, átköltözködési költségekre igényük van, abban az esetben, ha átköltözködéset valóban végrehajtják.

E beosztásuk megszűnése után alkalmazásuk előtt volt állandó lakóhelyükre történő visszaköltözködések esetén a szabályszerű átköltözködési költségekre csak akkor van igényük, ha legalább három évig teljesítettek szolgálatot és az átköltözködést valóban végrehajtották.

80. A rendszeresített helyen tiszteletdíj mellett ideiglenesen alkalmazott nyugállományú rangosztályba soroló havidíjasok tiszteletdíja havi 257 pengő.

Ez a tiszteletdíj a havidíjra vonatkozó határozványok szerint havonta előre illetékes.

A hó közben alkalmazott egyének részére az alkalmaztatás napjától kezdődően a hó végéig minden egyes napra e tiszteletdíj 1/30-ad részét kell ugyancsak előre kifizetni.

A tiszteletdíjból a szabályszerű kereseti adót le kell vonni.

N E G Y E D I K F E J E Z E T.

KÜLÖNLEGES ALKALOMMAL JÁRÓ ILLETMÉNYEK.

17. §. Vezényelték illetményei.

81. A rangosztályba soroló havidíjasok vezénylése (beosztása, szolgálatteljesítése) illetmények szempontjából:

- a) ideiglenes vagy
- b) tartós lehet.

Ideiglenes szolgálattételre, helyettesítésre vagy tanfolyamokba történt vezényléseket, ha 90 napon túl nem terjednek, illetmények szempontjából elvben ideiglenesnek, a 90 napnál hosszabb ideig tartókat pedig elvben tartósnak kell minősíteni.

A vezénylést eleve ideiglenesnek kell minősíteni, ha már annak kezdetekor előre lehet látni, hogy az elvezényelt a szolgálat bevégzése után az előbbi szolgálati viszonyába (állomáshelyére) ismét vissza fog térni.

Rendszerint tartósnak kell tekinteni a vezénylést, ha előre nem lehet meghatározni, vajjon a vezényelt az előbbi szolgálati viszonyába (állomáshelyére) ismét vissza fog-e térni, vagy ha a vezénylés előreláthatólag hosszabb ideig fog tartani.

A vezénylést elrendelő rendeletben vagy parancsban mindig ki kell mondani, hogy a vezénylés ideiglenes-e vagy tartós.

Ha az ideiglenes vezénylés 90 napot mégis meghaladna, ezáltal még nem válik tartóssá és áthelyezési költségekre nem ad igényt, hanem ilyen esetben a vezénylésnek illetmények szempontjából való minősítése iránt, mihelyt ez megállapítást nyer, a belügyminiszterhez felterjesztést kell tenni.

82. A rangosztályba soroló havidíjasok ideiglenes vezénylésük alatt megmaradnak

rendes állomáshelyükhöz kötött összes illetményeik élvezetében, — az állandó alkalmazás helyén a szállásilletmény sem változik —, ezenfelül, ha a vezénylés állomáshelyváltással jár, a vezénylés helyén még

a) vezénylési pótdíj és

b) átvonuló szállás vagy szálláspénz is illetékes.

83. A vezénylési pótdíj kiszabását e szabályzat 80. §-t tartalmazza.

Vezénylési pótdíj és napidíj ugyanarra az időre nem számítható fel.

Ha az ideiglenes vezénylés helyén kívül végzett külön ügykódések, kiszállások után a vezényelt nagyobb összegű napidíjra szerez igényt, mint a vezénylési pótdíj, akkor napidíjat számíthat fel.

A napidíj megállapításánál számításba vett idő alatt, vagyis azokon a naptári napokon amelyeken az ügyködés történt, a vezénylési pótdíjra való igény azonban szünetel.

Az átvonuló szálláspénz az első öt lakbérosztályba tartozó helységeken napi 70 fillér, a hatodik lakbérosztályba tartozókban pedig napi 52 fillér.

Törzstiszteknek átvonuló szállásilletményként 2 szoba illetékes, nekik tehát a fenti összeg kétszeresét kell folyósítani.

84. A vezénylési pótdíj és átvonuló szálláspénz, mint napi illetmény az állandó alkalmazás helyéről való elindulás napjától az ideiglenes vezénylés helyéről való visszautazás napjáig bezárólag jár és minden hónap végén utólag folyósítandó. Az elindulás és visszautazás napjaira is a teljes kiszabású vezénylési pótdíj és átvonuló szálláspénz jár.

A vezényelt részére költségeinek fedezése céljából, ha kéri, a vezénylés kezdő havára illetékes vezénylési pótdíjnak megfelelő összegű előleget lehet folyósítani.

Ha a vezénylés több hónapra terjed, az előleg mindig csak egy következő hónapra, ennél rövidebb idő esetén pedig csak a vezénylés hátralevő napjaira illetékes vezénylési pótdíjnak megfelelő összegben folyósítható.

Ha az ideiglenes vezénylést megkezdése

előtt hatályon kívül helyezték, vagy ha az a hó folyamán megszűnik, az előlegként felvett vezénylési pótdíjat azonnal, illetve az állandó állomáshelyre való bevonulás után egy összegben és haladéktalanul vissza kell fizetni.

85. Havidíjasok tartós vezénylését illetmények szempontjából minden esetben az áthelyezéssel egyenlőnek kell tekinteni. A tartósan vezényelt annak a számadótestnek az élelmezésébe lép, amelyhez tartósan beosztották.

18. §. Áthelyezettek illetményei.

86. Áthelyezés esetén az állandó lak-, stb. illetményekre való igény az addigi alkalmazás helyén az elutazás napjával megszűnik és az új alkalmazás helyén a megérkezés napjával kezdődik; a megérkezés napjától 8 nap tartamára az áthelyezett költségén átvonuló szállás is igénybe vehető.

19. §. Szabadságoltak illetményei.*

87. A teljes illetmények mellett engedélyezett szabadság alatt a szabadságolt összes ténylegeségi illetményeinek élvezetében marad.

Ha a havidíjast szabadságolása alatt áthelyezik, a lak- stb. bér az új állomáshelyre való bevonulásig a régi állomáshelyre megállapított kiszabat szerint illetékes.

Teljes illetmények mellett engedélyezett szabadság tartama alatt az illetményeket úgy kell folyósítani, hogy azokat a szabadságolt lehetőleg az esedékesség időpontjában kézhez kaphassa.

Az illetmények megküldéséből felmerülő postai (utalványkézbesítési, illetve kifizetési díjak) költségeket a javadalmazás viseli.

88. A várakozási illetménnyel szabadságoltak ténylegeségi illetményeit a fogatéri esetekre fennálló határozványok szerint kell beszüntetni. A szabadság-

* V. ö. A—42. Szabadsági szabályzat a m. kir. honvédség (csendőrség) tisztjei és hasonló állásúak számára.

idejük tartamára, várakozási illetményül azt az összeget utalványozzák, amely nekik nyugdíjként járna.

Ha a várakozási illetménnyel történt szabadságolás tartama alatt illetményrendezés történik, a várakozási illetményt az új illetmény alapján újól meg kell állapítani.

A várakozási illetménnyel szabadságolt személyek várakozási illetményeik élvezetében mindaddig (a várakozási illetménnyel való szabadság időpontjának lejárta után is, de legfeljebb 3 hónapig) megmaradnak, amíg a tényleges szolgálatba való visszahelyezésük, avagy a nyugállományba helyezésük be nem következik. Előbbi esetben a ténylegességi illetményeket az újonnan alkalmazottakra fennálló elvek szerint kell folyósítani.

Ha a várakozási illetményekkel szabadságotra vonatkozóan a szabadság lejártát követő 2 hónapon belül intézkedés nem történik, az állományilletékes kerületi parancsnokság a honvédelmi miniszter döntését köteles kikérni.

Várakozási illetményekkel szabadságoltak, ha szabadságuk tartama alatt lakóhelyüket változtatják, utazási költségekre nincsen igényük.*

89. A szabadságdíj fizetése mellett szabadságoltak ténylegességi illetményeik élvezetében megmaradnak, de havidíjukból, csendőrségi pótdíjukból és esetleges korpótdíjukból a jelen szabályzat 29. §-a értelmében szabadságdíjat tartoznak fizetni.

90. Illetmény nélkül szabadságoltak összes illetményeit a fogyatéki esetekre fennálló elvek szerint kell megszüntetni.

* Rangosztályba soroló havidíjasok részére szabadság várakozási illetménnyel engedélyezhető:

a) törődöttség vagy tartós betegség által előidézett szolgálatképtelenség esetén, ha a szolgálatképesség visszanyerése még remélhető, a meg-ejtett felülvizsgálat eredménye alapján legfeljebb két év tartamára;

b) külföldön megbetegedett egyéneknek, ha utazásra képtelenek, egy év tartamára;

c) elmebetegeknek, ha a beállott szolgálatképtelenség hatodik hónapjában még nem helyezték gondnokság alá, e hó letelével legfeljebb még 2 év tartamára;

d) állományleszállítás esetén saját kérelmére egy év tartamára.

A szabadság lejárta után vagy előtt parancsra bevonuló ténylegességi illetményeit, az újonnan alkalmazottakra fennálló elvek szerint kell folyósítani.

A szabadság lejárta előtt önként bevonulók részére addig, amíg a szabadság le nem járt, ténylegességi illetményeket csak a belügyminiszter engedélyezhet.

91. Szabadság igazolatlan túlhágása esetén az érdekelt személynek az illetményeit akként kell megszüntetni, mintha véglegesen fogyatékbá jutott volna; az illetményekre való ismételt igény a bevonulás napjával kezdődik az újonnan alkalmazottakra fennálló elvek szerint.

92. Szabadság alatt semmiféle utazási illetmény, vezénylési pótdíj, napidíj nem illetékes.

20. §. Betegek illetményei.

93. A megbetegedett havidíjasok (az elmebetegek is) mindaddig, amíg a tényleges állományba tartoznak, rendfokozatszerű illetményeik élvezetében megmaradnak.

94. Megbetegedett havidíjasok gyógykezelésére, kórházi ápolására és gyógyszeres kiszolgáltatására e szabályzat 14. §-ában foglaltak irányadók.

95. A megbetegedettek szállásilletménye (lak- stb. illetmény) rendes állomáshelyükön változást nem szenved.

Ha a havidíjasnak megbetegedésekor az állandó lakilletmény mellett átvonuló szállás is illetékes volt, kórházon kívüli gyógykezelése esetén, mindaddig, amíg az átvonuló szállásra igényt adó helyzete vagy viszonya fennáll, ez is illetékes.

Honvéd vagy egyéb állami, köz- és nyilvános jellegű polgári kórházba felvett személyeknek a napidíjra és vezényeltetési pótdíjra való igénye a kórházban való tartózkodásuk idejére megszűnik.

21. §. Elmebetegek illetményei.

96. Tényleges állományú elmebeteg havidíjast a kincstárral szerződéses viszonyban álló polgári elmeegógyintézetben lehet

elhelyezni, ha ennek szükségét a m. kir. budapesti 10. sz. honvéd helyőrségi kórház megállapította és az érdekelt hozzátartozói másként nem intézkednek.

97. Elmebeteg havidíjasok addigi illetményeik élvezetében további intézkedésig megmaradnak.

A szabadságdíj fizetése mellett vagy illetmények nélkül szabadságolt havidíjasoknak a m. kir. budapesti 10. sz. honvéd helyőrségi kórházba történt felvételük napjától kezdve újabb rendelkezésig a ténylegességi illetmények járnak.

98. A kincstárral szerződéses viszonyban álló polgári elmeógyógyintézetben a csendőrség részéről elhelyezett nős havidíjasok illetményeiből a család részére kifizetett eltartási díj levonása után fennmaradó illetményrészt az elmebetegek anyagi ügyeinek intézésével megbízott — jelenleg a szentesi — gazdasági hivatalnak kell elküldeni. A család eltartási díja az az összeg, amely a családot abban az esetben illetné, ha a havidíjas elhalt volna. Az eltartási díjat esedékességkor a család részére kell kifizetni. A csendőrség részéről elhelyezett nőtlén havidíjasok illetményeit pedig teljes összegben kell az említett gazdasági hivatalnak továbbítani. Akinek elhelyezéséről nem a csendőrség, hanem a hozzátartozók gondoskodtak, továbbá akik házi ápolásban vannak, ha a beteg gondnokság alá helyeztetett, a gondnok kezéhez, egyébként az elmebeteg lakhelye szerint illetékes gyámpénztárnak kell kifizetni azzal a meghagyással, hogy az elmebeteggel történő és az illetmények folyósítására befolyással levő minden változást haladéktalanul jelenteni tartoznak.

Ha a házi ápolásban lévő és gondnokság alatt nem álló beteg közhatósági orvosi bizonyítvánnyal igazolja, hogy ügyeinek vitelére képes, illetményeit neki kell kifizetni.

99. A csendőrség által elmeógyógyintézetbe helyezett rangosztályba soroló havidíjasoknak a gyógyintézet I-ső osztályán való elhelyezésre van igényük.

100. A csendőrség által elmeógyógyinté-

zetbe elhelyezett nőtlén elmebeteg illetményeit, nőöknél (özvegyeknél) a család részére kifizetett eltartási díj levonása után fennmaradó illetményrészt vagyonának kamatát és egyéb magánjövedelmét is a felmerült költségek (betegszállítási, ápolási és elhelyezett nőtlén elmebeteg illetményeit, nőöknél (özvegyeknél) a család részére kifizetett eltartási díj levonása után fennmaradó illetményrészt, vagyonának kamatát és egyéb magánjövedelmét is a felmerült költségek (betegszállítási, ápolási és egyéb költségek) fedezésére igénybe kell venni. Az elmeógyógyintézetbe helyezéssel kapcsolatos kiadásokat és költségeket a csendőrségi illetményekre esetleg már előjegyzett követelések előtt elsőbbség illeti meg. A sérülési pótdíjat csak fele részben, a vitézségi érempótdíjat pedig egyáltalában nem szabad erre a célra igénybe venni.

Ha az elmeógyógyintézetben tartózkodás költségei a havidíjas illetményeiből, vagyonának kamataiból vagy egyéb magánjövedelméből fedezetet nem nyernének, a többlet a javadalmazást terheli.

Ha az elmebetegnek gyógyintézetbe helyezését vagy otthagytását házi ápolásba adással el lehet kerülni és az utóbbit anyagi segély nyújtásával lehetővé lehet tenni, a belügyminiszter jogosult a rászorult elmebeteg illetményeihez pótlékot engedélyezni, amely azonban nem lehet több, mint az elmebeteg illetményei és a gyógyintézet költségei között a különbözet.

22. §. Fegyelmi és vizsgálati fogságban lévő, becsületügyi vagy bűnvádi eljárás alatt álló, továbbá jogerősen szabadságvesztés büntetésre ítélt havidíjasok illetményei.

101. Fegyelmi vagy vizsgálati fogság, továbbá szolgálatban hagyás vagy szolgálatteljesítés alól felmentés mellett folyó becsületügyi vagy bűnvádi eljárás, végül előzetes letartóztatás alatt az érdekeltek a rendfokozatszerű illetmények élvezetében maradnak.

Akik ellen becsületügyi vagy bűnvádi eljárás van folyamatban és az eljárás miatt állandó alkalmazási állomásukon kívül más állomáson kell tartózkodniok — ha előzetes letartóztatásban vagy vizsgálati fogságban nincsenek — átvonuló beszállásolásra is igényük van. Egyéb különös illetmény (napidíj, vezényeltetési pótdíj) azonban nem illetékes.

102. Vizsgálati fogsággal kapcsolatos bűnvádi eljárás esetén az illetmények kiszolgáltatására az alábbiak mértékadóak:

a) A kincstárnak vagyoni kárt okozott bűncselekmény miatt megindított bűnvádi eljárás esetén a vizsgálati fogságba helyezett terheltnek, a vizsgálati fogság tartama alatt csak a tápdíj szolgáltatható ki. A kincstári követelések (letiltások), továbbá a kincstár előzetes biztosítása érdekében esetleg elrendelt levonások foganatosítása és a tápdíj levonása után az illetményből fennmaradó összeget családi pótlék élvezetében nem álló nőtleneknél letétbe kell helyezni. Nősök (családosok, családtagok eltartására kötelezettek) és családi pótlék élvezetében álló nőtlenek havidíját, csendőrségi pótdíját és korpótdíját fele összegében, összes többi rendszeres illetményeit pedig teljes egészében a család részére kell kifizetni. A havidíj, csendőrségi pótdíj és korpótdíj visszatartott fele összegéből a tápdíj, kincstári követelések (letiltások) levonása, továbbá a kincstár előzetes biztosítása érdekében esetleg elrendelt levonások foganatosítása után fennmaradó összeget letétbe kell helyezni.

Az illetményeknek fentiek szerint való visszatartása iránt a bűnvádi üldözésre illetékes parancsnoknak kell intézkednie és pedig vagy a vizsgálati fogság elrendelésekor, vagy pedig ha a károkozás ténye csak később nyer megállapítást, az eljárás későbbi szakában, de mindig haladék nélkül.

A letétbe helyezett összegeket a kárt okozó cselekmény miatt történt jogerős elítéltetés esetén a kincstárnak okozott kár megtérítésére kell fordítani. A kincstár kárának teljes megtérítése után fenn-

maradó összeget az elítéltnak kell kiszolgáltatni, de csak a büntetés végrehajtása után, illetve, ha feltételes szabadságra bocsáttatott, a feltételes szabadságra bocsátás napjával. Ha a büntetés végrehajtása feltételesen felfüggesztett, a kincstár kárának megtérítése után fennmaradó összeget az ítélet jogerőre emelkedésekor kell kiszolgáltatni az elítéltnak.

Ha az eljárás megszüntető határozattal, illetve felmentő ítélettel befejezést nyert ugyan, de az eljárás alatt állott terhelt csendőrségi közigazgatási marasztaló határozat vagy bírói ítélet kártérítési kötelezettséget állapított meg, a letétbe helyezett összegeket a kincstár kártalanítására kell fordítani. A kincstár teljes kártalanítása után fennmaradó összeget az érdekeltnek ki kell szolgáltatni. Ugyancsak neki kell kiszolgáltatni a letétbe helyezett összegeket akkor is, ha kártérítési kötelezettség nem áll fenn.

b) Az a) pont alá nem eső bűncselekmények miatt megindított bűnvádi eljárás esetén az illetékes parancsnoknak kell meghatározni, hogy a vizsgálati fogságba helyezett terhelt illetményeiből a kincstári követelések (letiltások) levonása, továbbá a kincstár előzetes biztosítása érdekében esetleg elrendelt levonások foganatosítása után fennmaradó részt a terhelt teljes egészében, vagy csupán a tápdíj összegéig kapja-e kézhez. Utóbbi esetben az illetménymaradványt a terhelt kívánságához képest a fogság tartama alatt letétbe kell helyezni, vagy a terhelt hozzátartozóinak kell kiszolgáltatni, illetve megküldeni. A postaköltséget az összegből le kell vonni.

c) A tápdíj napi 3 pengő.

A lakbérilletmény mind az a), mind a b) esetben az ott előírt korlátozásokkal — az utolsó állandó alkalmazási állomás után megállapított kiszabásban illetékes. Ideiglenes vezényeltetésük közben előzetes letartóztatásba vagy vizsgálati fogságba helyezetteknek az ideiglenes szállásra és a vezénylési pótdíjra való igényük megszűnik.

A letétbe helyezett összegeket az illet-

mények folyósítására hivatott gazdasági hivatalnál kell kezelni.

103. Azokra a tényleges állományú havidíjasokra, akiket rendfokozatuk megtartása mellett ítétek el jogerősen elzárás-, fogház- vagy államfogház büntetésre, büntetésük letöltésének tartama alatt a 102. pont határozványait kell alkalmazni.

A 102. pont alapján esetleg elrendelt korlátozások a büntetés letöltésének napjával, feltételes szabadságra bocsátás esetén pedig a feltételes szabadságra bocsátás napjával megszűnnek.

104. A jogerősen lefokozásra ítélt, továbbá a becsületügyi szabályzat alapján rendfokozatukat vesztett havidíjasok illetményeit az ítélet jogerőre emelkedésének, illetőleg a becsületügyi véghatározat jóváhagyásának közlése után, a fogyatéki esetekre fennálló elvek szerint végleg be kell szüntetni. Az illetmények megszüntetése után kitöltött szabadságvesztés büntetés ideje alatt felmerült rabélemezési, tartási, őrzési, fűtési, stb. költségeket a büntető intézet igénylése alapján a csendőrségi javadalmazásból kell fedezni.

23. §. Megszököttek, vagy önkényesen eltávoztak, továbbá eltűntek illetményei.

105. Megszökött, vagy önkényesen eltávozott, továbbá eltűnt havidíjasok összes illetményeit a fogyatéki esetekre vonatkozó határozványok szerint be kell szüntetni.

106. Ha megszökött, vagy önkényesen eltávozott, továbbá eltűnt havidíjas visszakérül és a szolgálat alól felmentik, vagy előzetes letartóztatásba, vagy vizsgálati fogságba helyezik, bemutatása napjától kezdve ügyének jogerős befejezéséig csak napi 3 pengő tápdíjban részesíthető. Ha azonban a szolgálat alól nem mentik fel,

sem pedig előzetes letartóztatásba, vagy vizsgálati fogságba nem helyezik, tehát tényleges szolgálatot teljesít, a bűnvádi vagy fegyelmi eljárás alatt összes illetményeit folyósítani kell.

Ha a megindított bűnvádi eljárás a feljelentés félretételével, megszüntető határozattal, vagy felmentő ítélettel fejeződött be, illetve, ha a távollétet bűnvádi eljárás nélkül is igazoltnak találták, a megszüntetett, illetve megvont összes járandóságokat utólag ki kell fizetni.

Nincs helye azonban járandóságok kifizetésének, ha a megindított eljárás a feljelentés félretételével, vagy megszüntető határozattal végződött ugyan, de a gyanúsítottat (terheltet) szökés vagy önkényes eltávozás miatt fegyelmi úton megfenyítették.

Ha különös méltánylást érdemlő körülmények forognak fenn, a belügyminiszter az e pont első bekezdése alá tartozó esetekben megengedheti, hogy a visszakérült családtagjai részére a havidíj, csendőrségi pótdíj és korpótdíj fele, az összes többi rendszeres illetményeknek pedig a teljes összege kifizettségük.

24. §. Rendfokozatukról leköszöntek illetményei.

107. Rendfokozatukról nyugdíj mellett, vagy anélkül leköszönt rangosztályba soroló havidíjasok illetményeit a fogyatéki esetekre általában érvényes elvek szerint kell megszüntetni.

25. §. Hadifogságból visszatértek illetményei.

108. A hadifogságból visszatérő havidíjasoknak a rendfokozatszerű illetményeket az újonnan alkalmazottakra fennálló elvek szerint kell folyósítani

A havidíj, csendőrségi pótdíj és a korpótdíj azonban már a bemutatás havának elsejétől illetékes.